Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια δεκατρία 50.— Ἡμερησίας δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | *Ἀθῆναι 20 Δεκεμβρίου 1930* | *Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 3*

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JULES CHANCEL

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Στὸ διάστημα αὐτὸ ἡ γυναίκα τοῦ Σιμὸν βοηθοῦσε νὰ μεταφέρουν τοὺς πληγωμένους στὸ μοναστήρι τῶν Κορδελιαστῶν, ποὺ βρισκόταν ἐκεῖ κοντά.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ἑτοιμαζόταν κι' ὁ Σιμὸν νὰ φύγῃ, ὁ Νικόλας τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ μανίκι.

—Ἀφεντικό, τὸν ρώτησε, ἂν ἔρθῃ κανένας καὶ σὲ ζητήσῃ, τί νὰ τοῦ πῶ;

— Νὰ τοῦ πῇς ὅτι διορίστηκα ἀντιπρόσωπος τῆς Κομμούνας καὶ δὲν θὰ ξανάρθω πιὰ ἐδῶ.

— Καὶ τὸ μαγαζί;

Ὁ Σιμὸν σήκωσε τοὺς ὤμους του.

— Τὸ μαγαζί!.. τί νὰ τὸ κάνω τώρα πιά;.. Ἔ, ἂν σοῦ κάνῃ κέφι, κράτησέ το ἐσύ.

Κι' ἀφίνοντας τὸν Νικόλα ἀναυδο, ἔφυγε μαζὶ μὲ τοὺς Μασσαλιῶτες, ποὺ τὸ τραγούδι τους τώρα ἀντηχοῦσε σὲ ὁλόκληρο τὸ δρόμο (*)

Ὁ Νικόλας κι' ἡ Ναννέτα κοίταζαν τὴ συνοδεία ποὺ ἀπομακρυνόταν, καὶ τὴν παρακολούθησαν ὥσπου ἐξαφανίστηκε πίσω ἀπὸ τὴ βρύση ποὺ βρισκοταν ἀπέναντι στὸ μοναστήρι.

Οἱ φωνὲς σιγὰ-σιγὰ ἀδύνατιζαν, ὁ δρόμος τώρα φαινόταν ἔρημος, γιατὶ ὅλοι εἶχαν πάει πίσω ἀπ' τοὺς Μασσαλιῶτες.

Τὰ παιδιὰ ἔμειναν μόνα τους.

Ὁ Νικόλας ἦταν σκεπτικός. Ἡ Ναννέττα ἦταν φοβισμένη.

—Ἄχ, ἀδελφούλη μου, εἶπε πέφτοντας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀδελφοῦ της. Εἶδες τί ἄγριο ὕφος ποὺ εἶχαν; Ἦταν στ' ἀλήθεια φοβεροί. Ἄχ, φοβάμαι ..τρέμω... Θὰ κάνουνε κακὸ στὸ μικρό μου Δελφίνο.

— Μπά, δὲ βαρυέσαι! ἔκανε ὁ Νικόλας, αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν εἶναι δική μας δουλειά. Καὶ μιὰ καὶ τώρα ἔχουμε δικό μας μαγαζί, βόηθησέ με νὰ τὸ συγυρίσωμε λιγάκι.

«Πουλοῦσε τὰ λουλούδια της στοὺς θαμῶνες τοῦ καφενείου Φουά...» (Σελ. 26 στ. γ'.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Τὸ μαγαζὶ τῶν παιδιῶν

Ὀκτὼ μῆνες εἶχαν περάσει ἀπὸ τὴν περίφημη ἐκείνη ἡμέρα,—ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ τὰ παιδιὰ τοῦ μπάρμπα Ρεμῆ ἐγκαταστάθηκαν στὸ μαγαζάκι τοῦ Σιμόν. Στὸ διάστημα τῶν ὀκτὼ αὐτῶν μηνῶν, τὰ πολιτικὰ γεγονότα διαδεχόνταν μὲ καταπληκτικὴ ταχύτητα τὸ ἕνα τ' ἄλλο κι' ἡ ἐπανάσταση ἔμπαινε στὴ χειρότερη φάση της, ἐκείνη ποὺ ἔμεινε γνωστὴ στὴν ἱστορία μὲ τὸνομα «Τρομοκρατία».

Ὁ ἄτυχος Λουδοβίκος ΙΣ' εἶχε ἀποκεφαλισθεῖ. Ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια ἦταν ἔγκλειστη στὸ Τέμπλο. Οἱ Γιρονδῖνοι καὶ οἱ Ὀρεινοὶ τσακωνόνταν γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἀρχῆς καὶ ὁδηγοῦσαν κατὰ ἑκατοντάδες τὰ θύματα στὴ λαιμητόμο, παρασυρόμενοι ἀπὸ τὴ δίψα τοῦ αἵματος ποὺ εἶχε καταλάβει ὅλη τὴ Γαλλία.

Ἡ καρμανιόλα βρισκόταν σὲ ὅλη της τὴ δράση.

Οἱ ἐνέργειες τῶν βασιλοφρόνων στὸ ἐσωτερικό, οἱ ἐπιτυχίες τῶν ξένων στρατευμάτων ποὺ εἶχαν στείλει οἱ γειτονικοὶ βασιλεῖς ἐναντίον τῆς Γαλλίας γιὰ νὰ προστατέψουν τὴν βασιλικὴ οἰκογένεια καὶ τὸν μοναρχικὸ θεσμό, ὅλα αὐτὰ εἶχαν συντελέσει ὥστε νὰ γίνῃ ἀκόμη μεγαλύτερο τὸ μῖσος τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν φυλακισμένων τοῦ Τέμπλου, καὶ ἡ Μαρία-Ἀντουανέττα δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ συναντήσῃ τὸ σύζυγό της ἐπάνω στὸ ἰκρίωμα.

Ὡστόσο τὸ ρητὸ ποὺ λέει ὅτι ἡ ἀτυχία τοῦ ἑνὸς κάνει τὴν εὐτυχία τοῦ ἄλλου ἔβγαινε ἀληθινό.

Ὁ Σιμόν, ποὺ τὸν εἴδαμε στὶς 10 Αὐγούστου νὰ ἐγκαταλείπει τὸ μαγαζί του, εἶχε διορισθεῖ χάρις στὴν προστασία τοῦ Μαρά, φύλακας καὶ κηδεμόνας τοῦ Δελφίνου Λοδοβίκου ΙΖ', ποὺ βρισκόταν κι' αὐτὸς κλεισμένος στὸ Τέμπλο, μὰ χωρισμένος πιὰ ἀπ' τὴν μητέρα του κι' ἀπ' τοὺς δικοὺς του.

Αὐτὴ ἦταν βέβαια μιὰ λαμπρὴ θέση, κι' ὁ μόνος λόγος ποὺ τὴν ἔδωσαν στὸ Σιμὸν εἶναι ὅτι τὰ μέλη Κομμούνας δὲν μπόρεσαν νὰ βροῦν κανέναν ἀνθρωπο τῆς ἐμπιστοσύνης τους, ποὺ νὰ δεχθῇ νὰ ἀναλάβῃ ἕνα τόσο βαρὺ καὶ θλιβερὸ καθῆκον.

Τί τύχη ὅμως ἀνέλπιστη γιὰ ἕνα φτωχὸ καὶ ἄσημο μπαλωματὴ σὰν τὸν Σιμόν! Αὐτός, ποὺ μόλις τὰ κατάφερνε

(*) Ἦταν, ἐννοεῖται, ἡ περίφημη Marseilleuse, ὁ ἐθνικὸς σήμερα ὕμνος τῆς Γαλλίας.

νὰ ψωμοζῇ μὲ τὸ μαγαζάκι του καὶ ποὺ τὰ ἐπιπλά του εἶχαν βγεῖ σὲ πλειστηριασμὸ τὸν περασμένο χρόνο, βρισκόταν ξαφνικὰ μ᾽ ἕνα ἀνώτατο ἀξίωμα, ποὺ τοῦ φερνε ἕξη χιλιάδες λίβρες τὸ χρόνο εἰσόδημα κι᾽ ἔκανε τὴ γυναῖκα του νὰ βάζῃ κατὰ μέρος τὶς τέσσερις.

— Ζήτω! φώναξε ὁ Νικόλας ἐνθουσιασμένος, μόλις ἔμαθε αὐτὴ τὴν εἴδηση. Τώρα πιὰ εἶναι δικό μας τὸ μαγαζί! Ὁ Σιμὸν δὲν θὰ ξανάρθῃ πιὰ ἐδῶ πέρα.

Ἡ Ναγέττα ὅμως συλλογίστηκε μὲ φρίκη, ὅτι τὸ χαριτωμένο καὶ γλυκὸ ἐκεῖνο βασιλόπουλο εἶχε πέσει στὰ χέρια αὐτοῦ τοῦ κτηνανθρώπου, καὶ τὸ βράδυ, ὅταν ἔπεσε στὸ κρεβατάκι της, ἔκλαψε πικρά.

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Σιμὸν ἀνέλαβε τὰ νέα καθήκοντά του, τὰ παιδιὰ ἐγκαταστάθηκαν ὁριστικὰ στὸ σπίτι τοῦ πρώην παπουτσῆ. Κοιμόνταν στὰ ἐπάνω δωμάτια τοῦ σπιτιοῦ, καὶ τὸ καθένα ἐγκατέστησε τὴ δουλειά του στὸ μαγαζάκι.

Στὴ δεξιὰ βιτρίνα φιγουράριζαν τὰ λουλούδια στὸ ἀριστερὸ καμάρωναν τὰ παπούτσια. Ὅλα ἦταν τώρα κατακάθαρα καὶ ἀπολύτως τακτικὰ μέσα στὸ μικρὸ ἐργαστήρι.

Ὁ Νικόλας εἶχε μαζέψει τὰ διάφορα ἐργαλεῖα, ποὺ ἦταν σκορπισμένα σὲ ὅλο τὸ σπίτι, καὶ τὰ εἶχε τοποθετήσει μὲ τὴ σειρά τους σ᾽ ἕνα ραφάκι στερεωμένο στὸν τοῖχο. Τὰ τραπέζια εἶχαν ξυστεῖ ἀπὸ τὴ λίγδα ποὺ τὰ σκέπαζε καὶ πλυθεῖ καθαρά. Μὲ δυὸ σανίδες, καρφωμένες πίσω ἀπὸ τὰ δυὸ παράθυρα, ὁ Νικόλας εἶχε ἑτοιμάσει δυὸ προθῆκες, ποὺ ἔταν ἤταν στολισμένες, μὲ δροσερὰ λουλούδια ἢ μιὰ καὶ μὲ καλογυαλισμένα παπούτσια ἢ ἄλλη, ἔκαναν πολὺ καλὴ φιγούρα στοὺς διαβάτες.

Μόλις τακτοποίησαν τὴν ἐγκατάστασή τους, τὰ παιδιά, μπῆκαν στὴ δουλειὰ μὲ ζῆλο. Κατέβκιναν στὸ μαγαζάκι στὶς ἕξη τὸ πρωΐ μαζὶ μὲ τὸν πατέρα τους, ποὺ δὲν ἐννοοῦσε νὰ φύγῃ γιὰ τὴ δουλειά του, ἂν δὲν ἔβλεπε πρῶτα τὰ παιδιά του καθισμένα στὴ δική τους.

Ὁ Νικόλας φροντίσε τὴν ποδιὰ του καὶ ὡς τὸ βράδυ δὲν ἐσήκωνε σχεδὸν κεφάλι. Ὅλοι οἱ γείτονες συμπάθησαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ μικρὸ δουλευτή, ποὺ τὸν ἔβλεπαν ὅλη τὴ μέρα ἀπ᾽ τὸ παράθυρο τόσο ἀφοσιωμένο στὴ δουλειά του. Καὶ στὸ τέλος, μερικοὶ ἀποφάσισαν νὰ τοῦ δώσουν τὰ πιὸ παλιά τους τὰ παπούτσια γιὰ νὰ τοὺς τὰ μπαλώσῃ.

Ὁ Νικόλας ἔβαλε ὅλα του τὰ δυνατὰ γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς «πελάτες» του. Μὰ ἐπειδὴ δὲν ἤξερε ἀκόμη καλὰ τὴν τέχνη, ἔχανε ὅλη τὴν ἡμέρα του γιὰ νὰ κολλήσῃ μιὰ σόλα ἢ νὰλλάξῃ ἕνα τακούνι. Γιατὶ κανένας δὲ βρέθηκε ποτὲ νὰ δείξῃ τίποτα στὸ καϊμένο τὸ παιδί, ποὺ ἦταν ἔτσι ἀναγκασμένο νὰ τὰ μάθῃ ὅλα μόνο του.

Πότε-πότε σηκωνόταν ἀπὸ τὸ χαμηλὸ σκαμνάκι του κι᾽ ἔβγαινε ἔξω, σὰ νὰ τοῦ ἐρχόταν ἡ ὄρεξη νὰ πάρῃ λίγο τὸν ἀέρα του ἢ νὰ ξεμουδιάσῃ τὰ πόδια του. Μὰ ὁ Νικόλας δὲν ἦταν ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ διασκεδάζουν πρωτοῦ νὰ τελειώσουν τὴ δουλειὰ τους. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ μαγαζί του, ἔπαιρνε πάντοτε τὸν ἴδιο δρόμο καὶ πήγαινε νὰ κρυφτεῖ πίσω ἀπὸ τὴ γωνιὰ ποὺ σχημάτιζε ἡ ὁδὸς Λὰ Ἄρπ μὲ τὸ μέγαρον Σοναζύ. Ἀπ᾽ ἐκεῖ μποροῦσε νὰ βλέπῃ μὲ ὅλη του τὴν ἄνεση τὸ ἐσωτερικὸ ἑνὸς μεγάλου παπουτσιδικου, καὶ προσπαθοῦσε, ἔστω καὶ ἀπὸ μακρυά, νὰ διεισδύσῃ στὰ μυστικὰ τῆς τέχνης.

«Ὁ ἐπιμένων νικᾶ», λέει τὸ ἀρχαῖο ρητό. Ἕνα παιδὶ ποὺ δούλευε μὲ τόση ἐπιμονὴ κι᾽ ὑπομονὴ σὰν τὸ Νικόλα, δὲν μποροῦσε παρὰ στὸ τέλος νὰ ἐπιτύχῃ. Ἔτσι ὁ Νικόλας προόδεψε γρήγορα, καὶ ὕστερα ἀπὸ μερικὲς βδομάδες ἄρχισαν καὶ οἱ πιὸ ἐπίσημοι ἀκόμη κάτοικοι τῆς συνοικίας νὰ τοῦ ἐμπιστεύουνται τὰ παπούτσια τους γιὰ διόρθωμα.

Ἔβαλε μεντζεσόλες στὰ παπούτσια τοῦ Μαρᾶ ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ γίνεται γνωστός, ἄλλαξε τὰ τακούνια τοῦ Σωμέτ, καὶ τέλος ἔρραψε τὴν ξηλωμένη σόλα τοῦ Νταντόν, ποὺ ἦταν κιόλας διάσημος.

Μέσα σὲ διάστημα δύο μηνῶν, ὁ Νικόλας, καλὰ-κακὰ κατάφερνε νὰ κερδίζῃ τὰ δυό του φραγκάκια τὴν ἡμέρα, πρᾶγμα ποὺ ἔκανε τὸ μπάρμπα-Ραμῆ νὰ χόνῃ δάκρυα χαρᾶς. Μὰ κι᾽ ἡ Ναγέττα εἶχε βαλθεῖ στὰ σοβαρὰ νὰ κερδίζῃ κι᾽ ἐκείνη τὸ ψωμάκι της.

Μόλις ἐφώτιζε ἡ μέρα, πήγαινε καὶ μάζευε τὰ λουλούδια της στὶς πλησιέστερες ἐξοχές. Καμμιὰ φορὰ ἔφθανε ὥς τὸ Κλισὺ ὅπου φύτρωναν τόσο ὡραῖες παπαρούνες καὶ ἀνεμώνες, καὶ μετὰ γύριζε γιὰ νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ φτωχικό τους φαγητό.

Καμμιὰ φορὰ τὸ φτωχικό τους δεῖπνο πλουτιζόταν μὲ κανένα κομματάκι τυρὶ ἢ τίποτα φροῦτα ποὺ φύλευαν οἱ καλόκαρδες χωριάτισσες τὴν Ναγέττα. Ὑστερα ἡ μικρούλα κρεμοῦσε ἀπ᾽ τὸ λαιμό της τὸ πανεράκι μὲ τὰ δροσερά της λουλουδάκια, δεμένα σὲ μπουκέτα, καὶ πήγαινε στὸν κῆπο τοῦ Παλαὶ Ρουαγιὰλ ποὺ ἦταν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὸ πιὸ πολυσύχναστο κέντρο τοῦ Παρισιοῦ.

Ἐκεῖ σύχναζαν οἱ χασομέρηδες καθὼς καὶ οἱ πολιτικοί, ποὺ μάζευαν τοὺς ὀπαδούς τους καὶ συζητοῦσαν ζωηρὰ γιὰ τὰ πολιτικὰ γεγονότα, κάτω ἀπὸ τὶς δενδροστοιχίες ἢ γύρω ἀπὸ τὴν περίφημη βρύσι τῆς Κρακοβίας.

Ἡ Ναγέττα περνοῦσε κι᾽ ἀπὸ τὸ καφενεῖο Κορράτσα, ὅπου συνείθιζαν νὰ συγκεντρώνουνται ὅλοι ὅσοι ἐπρόκειτο ἀργότερα νὰ κάνουν τὴν περίφημη συνωμοσία τῶν Ἰακωβίνων, καὶ τελευταῖα ἐπήγαινε καὶ πουλοῦσε τὰ λουλούδια της στοὺς θαμῶνες τοῦ καφενείου Φουά, ποὺ εἶχε γίνει πολὺ τῆς μόδας ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Καμὶλ Ντεμουλὲν εἶχε ἀπαγγείλει ἐκεῖ μέσα τὸν περίφημο πατριωτικό του λόγο.

Πάντοτε μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλια καὶ πάντοτε χαριτωμένη, κυκλοφοροῦσε μὲ τὸ πανεράκι της προσφέροντας μ᾽ εὐγένεια τὸ ἐμπόρευμά της. Ἄλλοτε τῆς ἀγόραζε ἕνα λουλουδάκι κανένας χαρτοπαίκτης, προτοῦ νὰ πάῃ στὰ χαρτοπαίγνιο καὶ στόλιζε μ᾽ αὐτὸ τὴν μπουτονιέρα του μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ τοῦ φέρῃ γούρι. Ἄλλοτε πάλι κανένας φανατικὸς πατριώτης, ποὺ ζήλευε τὶς ρητορικὲς δόξες τοῦ Ντεμουλέν, τῆς ἄδειαζε ὅλο της τὸ πανεράκι καὶ πετοῦσε τοὺς μενεξέδες καὶ τὶς ἀνεμῶνες της στοὺς ἀκροατές του.

Οἱ εἰσπράξεις τῆς Ναγέττας ἦταν πότε μικρὲς καὶ πότε μεγάλες, κατὰ τὴν περίσταση· κι᾽ ἂν καμμιὰ φορὰ κανένας φανατικὸς δημοκράτης τῆς ἄδειαζε τὸ πανεράκι της ἐν ὀνόματι τῆς Ἐλευθερίας, χωρ᾽ς νὰ τῆς δώσῃ οὔτε μιὰ πεντάρα, ἐτύχαινε ἄλλοτε νὰ κερδίσῃ σὲ μιὰ μέρα ὅσα δὲν ἐ ἐρδιζε συνήθως σὲ μιὰ ὁλόκληρη βδομάδα.

Ἔτσι ἕνα βράδυ, ἐκεῖ ποὺ γύριζε στὸ σπίτι της, συναντήθηκε μὲ μιὰ εὔθυμη παρέα γλεντζέδων ποὺ ἑτοιμαζόνταν νὰ μποῦν στὸ καφενεῖο Βκλουὰ γιὰ νὰ διασκεδάσουν.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς νέους αὐτοὺς παρατήρησε τὸ γλυκὸ προσωπάκι τῆς Ναγέττας καί, σταματώντας την ξαφνικά, τῆ ρώτησε:

—Ἐ, μικρούλα! Ἀπόψε θὰ πάω νὰ παίξω ὅλη μου τὴν περιουσία στὸ λανσκενέ. Θέλεις νὰ μοῦ δώσῃς ἕνα φιλάκι γιὰ νὰ μοῦ φέρῃς γούρι;

— Μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση, ἀποκρίθηκε ἡ Ναγέττα, καὶ πηδώντας ἐπάνω σ᾽ ἕναν πάγκο γιὰ νὰ βρεθῇ στὸ ἴδιο ὕψος μὲ τὸν ἄγνωστο κύριο, τοῦ ἔδωσε καὶ στὰ δυὸ μάγουλα δυὸ φιλιὰ σκαστά.

— Εὐχαριστῶ, μικρούλα, εἶπε ὁ κύριος. Καὶ τώρα δόσε μας τὰ λουλούδια σου. Θέλομε ὅλο σου τὸ πανέρι.

Κι᾽ ἀφοῦ πῆρε τὰ λουλούδια καὶ τὰ μοίρασε στοὺς φίλους του, ἔβαλε στὸ χέρι τῆς μικρῆς πωλήτριας ἕνα ὡραῖο χρυσὸ νόμισμα, καὶ μπῆκε μέσ᾽ στὸ καφενεῖο μαζὶ μὲ τὴν παρέα του.

Ὅταν ἡ Ναγέττα γύρισε στὸ σπίτι της κι᾽ ἔδειξε τὸ νόμισμα στοὺς δικούς της, ὁ μπάρμπα-Ραμῆς καὶ ὁ Νικόλας δὲν πίστευαν τὰ μάτια τους.

Ἕνα νόμισμα χρυσό! Ἔγινε σωστὸ πανηγύρι ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὸ μαγαζάκι, καὶ ὁ μπάρμπα-Ραμῆς μπόρεσε νὰ φάῃ κατὰ τὴν ὄρεξή του.

—Ναγέττα, εἶπε, παίρνοντας τὸ κοριτσάκι στὰ γόνατά του ἀφοῦ τέλειωσε τὸ φαγητό του, Ναγέττα, χόρτασα! Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔχω χρόνια νὰ τὸ αἰσθανθῶ!

Μιὰ ἄλλη φορά, πάλι, ἡ Ναγέττα ἔφερε στὸ σπίτι της ἕνα πλίκα χαρτονομίσματα ποὺ τῆς εἶχε δώσει ἕνας ἔμπορος, γιὰ νὰ τῆς πληρώσῃ μιὰ ὁλόκληρη ἀγκαλιὰ πασχαλιές.

Ὁ μπάρμπα-Ραμῆς ζάρωσε τὰ μοῦτρα του μόλις τὰ εἶδε. Τὰ χαρτονομίσματα αὐτὰ ἦταν ἀπὸ κεῖνα ποὺ εἶχε ἐκδώσει ἡ κυβέρνησῃ τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως γιὰ ν᾽ ἀντικαταστήσῃ τὰ ἀργυρὰ νομίσματα ποὺ σπάνιζαν τόσο πολὺ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη.

Ἡ πραγματικὴ ἀξία τους ὅμως ἦταν σχεδὸν μηδαμινή, καὶ ἡ Ναγέττα, ποὺ χάρηκε τόσο πολὺ ὅταν τῆς τὰ ἔδωσαν, ἔνοιωσε τώρα ἀπερίγραπτη ἀπελπισία, σὰν ἄκουσε πὼς ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραῖα ἐκεῖνα χαρτονομίσματα τῶν πενήντα λιβρῶν δὲν ἔφθανε οὔτε γιὰ νὰγοράσουν ἕνα ψωμάκι ἀπὸ τὸ μπακάλη!

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΓΝΩΜΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΙΑ

I

Αὐτὸς ποὺ φανερώνει μυστικὸ
χάνει γιὰ πάντα τὴν ἐμπιστοσύνη,
καὶ φίλο σὰν καὶ πρῶτα γκαρδιακὸ
γιὰ ν᾽ ἀποκτήσῃ πιὰ μὴν περιμένῃ.

II

Φίλον πιστὸ δὲν εἰμπορεῖς
μὲ τίποτα ν᾽ ἀλλάξῃς!
Ὁ φίλος «φάρμακο ζωῆς»
μέχρις ἐσχάτης σου πνοῆς,
καὶ μὲς στὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ
κι᾽ αὐτὸν νὰ κατατάξῃς.

III

Θυσίαζε τὸ χρῆμα σου
γιὰ ἀδερφὸ καὶ φίλο.
Εἶναι κι᾽ αὐτὴ μιὰ συμβουλὴ
ποὺ νὰ σοῦ δώσω ὀφείλω.

(Σειράχ)

Οἱ φίλοι τοῦτον τὸν καιρὸ
μὲ τὸ πεπόνι μοιάζουν,
ποὺ γιὰ νὰ βροῦν ἕνα καλὸ
πενήντα δοκιμάζουν.

(Pibrac)

Κάνει ὁ φίλος σου χαρά;
ἂν καλεσθῇς, μετέχεις.
Τὸν βρίσκει θλίψη, συμφορά;
ἀπρόσκλητος νὰ τρέχῃς.

(Δημόκριτος)

Σιγά, σιγά... Μὴ βιάζεσαι
φίλος καὶ σὺ νὰ γίνῃς,
μὰ σὰ γενῇς, προσπάθησε
παντοτεινὸς νὰ μείνῃς.

(Ἰσοκράτης)

ΤΟΥΛΑ ΠΑΠΑΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΕΑ ΘΡΥΨΑΛΑ

Μέσα σὲ ἀνοιξιάτικο κῆπο, κάποιος φίλος μοῦ ἀπήγγελλε ἕνα ποίημά του στὸ χεμῶνα. Κι᾽ ἐνῶ ἐγὼ κοίταζα τὶς ἀνθισμένες ἐκτάσεις: «Ποῦ ἔχεις τὸ νοῦ σου;» μὲ ρώτησε. «—Στὸ ποίημά σου!»

Δ. Γρ. Κ.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Γ'.

Εὐτυχῶς, ἐκεῖ κοντὰ ἦταν μιὰ βαθειὰ ρεμματιά. Στὴν ὀχτιά της, ἄκρη-ἄκρη, καθόταν ἕνα μικρὸ χωριατόπουλο, κρατώντας τὸ σπάγγο ἑνὸς μεγάλου ἀετοῦ ποὺ ἀρμένιζε ψηλὰ στὸν ἀέρα. Δὲ χάνω καιρό, ὁρμῶ σ᾽ αὐτὸν τὸ σπάγγο, πιάνομαι, κρεμιέμαι μὲ τὰ δυὸ μπροστινά μου πόδια — ποῦ σεῖς οἱ ἄνθρωποι τὰ λέτε χέρια— καὶ περπατῶ, πιασμένος ἔτσι καὶ κρεμασμένος, σὰ γυμναστής, σὰ σχοινοβάτης. Συγχρόνως, ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ σώματός μου, ὁ ἀετὸς κατεβαίνει σιγὰ-σιγὰ ἀπ᾽ τὰ ὕψη του καὶ μ᾽ ἀφίνει στὴν ἀντικρυνὴ ὀχτιὰ τῆς ρεμματιᾶς. Γιὰ νὰ μὲ φτάσῃ τώρα ὁ Τόπ, ἔπρεπε νὰ κάμῃ ἕνα φοβερὸ πήδημα ἀπὸ τὴν μιὰν ὀχτιὰ ὥς τὴν ἄλλη. Ἀδύνατο γιὰ ἕνα σκύλο! Κι᾽ ὁ ἐχθρός μου στέ-

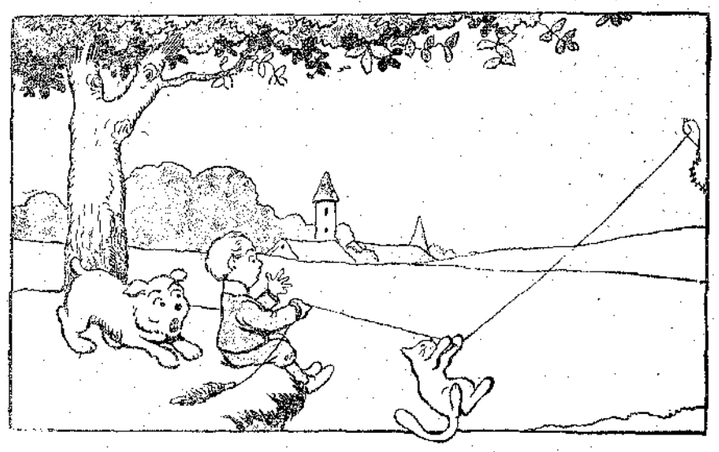

κεται κεῖ στὴν ἄκρη, μὲ γαυγίζει ἀκόμα λίγο καὶ... γυρίζει πίσω σαστισμένος καὶ ντροπιασμένος.

Γλύτωσα. Καὶ τώρα γελοῦσα μὲ τὰ μούτρα ποὺ ἔκαμε ὁ κακὸς σκύλος, ὅταν μὲ εἶδε ἐκεῖ ποὺ δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ μὲ φτάσῃ· κι᾽ εὐχαριστοῦσα ἀπὸ μέσα μου τὸ καλὸ παιδί, ποὺ εἶχε τὴν ἐξυπνάδα νὰ μὴν ἀφήσῃ ἀπὸ τὰ χέρια του τὸ σπάγγο τοῦ ἀετοῦ, καθὼς καὶ τὸν ἀετό, ποὺ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ χαμηλώσῃ.

Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Τὸπ καὶ τοὺς σκύλους γενικά, εἶχα κι᾽ ἄλλους ἐχθροὺς στὸ χωριό. Ἀνάμεσα σ᾽ αὐτοὺς ἦταν καὶ κάποιος ξενοδόχος ποὺ τὸν ἔλεγαν μπάρμπα-Γιάννη καὶ ποὺ τὸ μαγερικό του ἦταν ἐκεῖ-κοντὰ στὸ σπίτι μας. Αὐτὸς ἔκανε περίφημο σαλμί, ποὺ ἐρχόνταν κι᾽ ἀπὸ τὴν πόλη καλοφαγάδες γιὰ νὰ τὸ τρῶνε. Καθὼς ξέρετε, τὸ σαλμὶ γίνεται μὲ λαγό. Ὅταν ὅμως δὲν ἔβρισκε λαγό, ὁ μπάρμπα-Γιάννης δὲν ἐδίσταζε νὰ τὸ κάνῃ μὲ γάτο! Τοῦ ἐρχόταν μάλιστα πολὺ πιὸ οἰκονομικό, γιατὶ τοὺς λαγοὺς τοὺς ἀκριβοπλήρωνε στοὺς χωριάτες ποὺ τοὺς σκότωναν, ἐνῶ τοὺς γάτους ἔφτανε νὰ τοὺς πιάνῃ μὲ κάτι ἔξυπνες παγίδες ποὺ τοὺς ἔστηνε. Γι᾽ αὐτὸ τὸν μισοῦσαν ὅλοι οἱ γάτοι, οἱ γάτες καὶ τὰ γατιὰ τοῦ χωριοῦ, κι᾽ ἐγὼ περισσότερο ἀπ᾽ ὅλους!

Ἀπὸ καιρὸ ζητοῦσα τὴν εὐκαιρία νὰ τοῦ παίξω κανένα παιχνίδι, νὰ τὸν ἐκδικηθῶ. Καὶ νὰ μιὰ μέρα, κρυμμένος πίσω ἀπὸ ἕνα κούτσουρο, εἶδα τὸν ἀπαίσιο αὐτὸν ξενοδόχο νὰ περνᾷ βιαστικός, κρατώντας ἕνα παράξενο πανέρι, ποὺ εἶχε δυὸ καπάκια καὶ τέσσερις ρόδες!

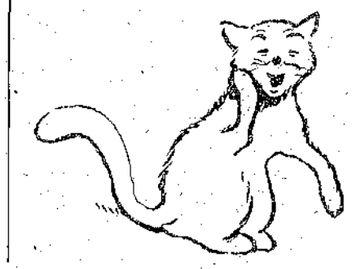

— Χμ! συλλογίστηκα. Αὐτὸ τὸ πανέρι μὲ τὶς ρόδες δὲν μ᾽ ἀρέσει καθόλου! Θὰ εἶναι πάλι καμμιὰ διαβολομηχανὴ τοῦ μπόγια γιὰ νὰ πιάνῃ γάτους. Γιά, νὰ ἰδοῦμε!

Καὶ παρακολούθησα τὸν μπάμπα-Γιάννη, προσέχοντας καλὰ νὰ μὴ μὲ ἰδῇ.

Δὲν ἐγελάστηκα.

Μπροστὰ ὁ μπάρμπα-Γιάννης, πίσω ἐγώ, φτάσαμε σὲ λίγο στὴν ἀποδασιά. Ἐκεῖ ὁ μπάρμπα-Γιάννης σταμάτησε, κοιτάζοντας ὁλόγυρα, κι᾽ ἐγὼ κρύφτηκα

ἀμέσως πίσω ἀπὸ ἕνα πυκνὸ χαμόδενδρο, περίεργος νὰ ἰδῶ τί θὰ κάνῃ.

Καὶ νὰ τί ἔκαμε: Πῆρε πρῶτα μιὰ σανίδα, ποὺ τὴν εἶχε φυλαγμένη κάπου ἐκεῖ, καὶ τὴν ἔστησε ἀπάνω σὲ δυὸ πέτρες, ποὺ ἡ μιὰ ἦταν πιὸ ψηλὰ ἀπ' τὴν ἄλλη, κ' ἔτσι ἡ σανίδα ἔγερνε ἀρκετά.

Ἔπειτα πῆρε ἕνα κομμάτι σωλήνα ἀπὸ σόμπα, ποὺ κι' αὐτὸ τὄχε φυλαγμένο ἐκεῖ, καὶ τὄχωσε στὴν ὀχτιά, σὲ μιὰ τρύπα, σὲ τρόπο ποὺ νἄρχεται ἀντίκρυ στὴ σανίδα καὶ λιγάκι πιὸ ψηλά. Τέλος, στὴν ἄκρη τῆς σανίδας τοποθέτησε τὸ πανέρι του μὲ τὶς ρόδες, ἀφοῦ

ἄνοιξε τὸ ἕνα του καπάκι, κι' εἶδα μέσα ἕνα κομμάτι σπαρταριστὸ πλεμόνι, ὦμό.

Αὐτὴ ἦταν ἡ διαβολοπαγίδα τοῦ μπόγια τῶν γάτων. Κι' ἅμα τελείωσε τὸ στήσιμό της, κρύφτηκε κι' αὐτὸς ὁ πονηρὸς πίσω ἀπὸ ἕνα χαμόδεντρο.

Τὸν ἔβλεπα χωρὶς νὰ μὲ βλέπῃ. Πόσο φαινόταν εὐχαριστημένος καὶ μὲ τί πονηρὸ χαμόγελο περίμενε τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ τὸ εἶχε σίγουρο...

Νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, τὸ ὦμὸ πλεμόνι μύριζε τόσο ὀρεχτικά, ποὺ καὶ μένα μοῦ ἐρχόταν νὰ πηδήσω στὸ πανέρι καὶ νὰ τὸ ἁρπάξω. Δὲν τολμοῦσα ὅμως, γιατὶ μυριζόμουν κιόλα πὼς θὰ τὴν πάθαινα. Δὲν ἤξερα βέβαια μὲ τὶ τρόπο ἀκριβῶς θὰ πιανόμουν· ἀλλὰ τὸ πανέρι μὲ τὶς ρόδες, ἡ γυρτὴ σανίδα, ἡ σωλήνα τῆς σόμπας ἀντίκρυ καὶ τὸ πονηρὸ χαμόγελο τοῦ μπάρμπα-Γιάννη, ὅλα μοῦ ἔλεγαν πὼς ἐκεῖ ἦταν κίνδυνος-θάνατος...

('Ακολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΚΑΤΩ ΑΠΟ Τ' ΑΣΤΡΑ

Στὴ Δεσποινίδα Μ. Φ.

Εἶναι βράδυ κι' εἶμαι μονάχος κάτω ἀπ' τὸν πλημμυρισμένο ἀπ' ἄστρα οὐρανό. Εἶμαι ξαπλωμένος χάμω στὴ χλόη, μὲ τὶς παλάμες γιὰ προσκεφάλι.

Πέρα, μακρυά, τρεμοφέγγουν τὰ κίτρινα φῶτα τῆς πολιτείας.

Κανένας θόρυβος, καμμιὰ φωνὴ δὲ φτάνει στ' αὐτιά μου.

Δὲν ἀκούω ἄλλο ἀπ' τὴν ἀνάλαφρη ἀνάσα τῶν πεύκων, ποὺ οἱ ψηλές, φουντωτές τους κορφὲς θροοῦν μέσα στὴ βραδυνὴ ἠρεμία.

Ἀναμετρῶ μὲ τὰ μάτια τὰ βελουδένια πλάτη τοὐρανοῦ κι' ἡ ψυχή μου μεθᾶ ἀπ' τὸν ἴλιγγο τοῦ ἄπειρου.

Τ' ἀστέρια μοῦ μαγνητίζουν τὸ βλέμμα μὲ τὸ λαμπρό τους φῶς. Λέω: εἶμαι κι' ἐγὼ ἕν' ἀστέρι—ἕνα μικρό, ἀσημένιο ἀστέρι, χαμένο μέσα στὰ πλήθη τοῦ Γαλαξία.

Θἄθελα νἄμουν ἕνα μεγάλο καὶ φωτεινὸ ἄστρο, σὰν τὸ Σείριο ἢ σὰν τὴν Ἀφροδίτη. Πόσο ὑπερήφανο θὰ ἤμουν!

Ἀπόψε ἔρχονται στὸ νοῦ μου οἱ πιὸ τρελλὲς σκέψεις κι' ὀνειρεύομαι σὰν ἕνα μικρὸ παιδί.

Θυμᾶμαι τὶς μέρες τῶν παιδικῶν μου χρόνων κι' εἶναι σὰ νὰ τὶς ξαναζῶ. Προσπαθῶ τώρα νὰ ξεδιαλύνω τὸ μυστήριό τους καὶ νὰ βρῶ ἀπὸ ποιὰ ἀνεξάντλητη πηγὴ ἀντλοῦσα τὴν αἰσιοδοξία καὶ τὴ χαρά. Ἤμουνα τότε ἕνα τρελλὸ παιδί, ποὺ γύριζα τὰ καλοκαίρια ἔξω στοὺς κάμπους καὶ συνομιλοῦσα μὲ τὰ πουλιά, τὰ λουλούδια καὶ τἄστρα. Ὅλ' αὐτὰ μοῦ φαίνονται τώρα δίχως κανένα νόημα καὶ κανένα σκοπό. Εἶναι τόσο μακρυά μου καὶ τόσο ξένα ἀπ' τὴ σημερινή μου ζωή!

Μοιάζω μὲ τὰ παιδιὰ ἐκεῖνα, ποὺ κοιτοῦν ἀπ' τοὺς μεγάλους φακοὺς τοῦ κιαλιοῦ καὶ βλέπουν τ' ἀντικείμενα νἀπομακρύνωνται καὶ νὰ χάνωνται σ' ἕνα βάθος ἀπροσδιόριστο.

Εἶναι βράδυ κι' εἶμαι μονάχος κάτω ἀπ' τὸν πλημμυρισμένο ἀπ' ἄστρα οὐρανό.

Κοιτάζω τ' ἀστέρια κι' συλλογιέμαι: εἶναι χιλιάδες μάτια, π' ἀγρυπνοῦν τὶς ἥσυχες, καλοκαιριάτικες νύχτες.

Συλλογιέμαι ἀκόμα τὸ θάνατο κι' ἡ σκέψη αὐτὴ δὲ μὲ τρομάζει, ὅπως ἄλλοτε.

Πιστεύω πὼς ἡ ψυχή μου, λευκοφόρα, θὰ ὑψωθῇ πρὸς τὸν οὐρανό, θἀγκαλιάσει τὸ ἄπειρο καὶ θὰ ἑνωθῇ μὲ τἄστρα...

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Τί ἄσχημη ποὺ εἶναι ἡ συκιὰ σήμερα στὶς 29 τοῦ Νοέμβρη. Οἱ γυμνοὶ κλάδοι της μοιάζουν σὰν ἄπειρα σακατεμένα χέρια.

Ἀλλὰ νά! Πλῆθος καρδερίνες ἐκάθησαν στοὺς γυμνοὺς κλάδους κι' ἄρχισαν νὰ κελαϊδοῦν μὲ τὶς λεπτὲς καὶ γλυκιὲς φωνίτσες τους.

Πόσο γρήγορα παίζουν οἱ γλωσσίτσες τους!

Ἡ συκιὰ ἔγινε τώρα πολὺ ὄμορφη μὲ τὶς καρδερίνες.

* * *

Ἐμεγάλωσαν τὰ σκοίνα, τὰ πουρνάρια, οἱ κουμαριὲς καὶ τὰ ρείκια, καὶ σκέπασαν τὶς πέτρες τοῦ βράχου. Ὅλη ἡ πλαγιὰ φαίνεται τώρα σὰν ἕνα μεγάλο ταπὶ κεντημένο μὲ διάφορα χτυπητὰ χρώματα.

* * *

Ὡραία φθινοπωρινὴ λιακάδα. Τὰ μεγάλα παιδιὰ τοῦ χωριοῦ λείπουν ὅλα στὸ σχολειό. Πολλὰ ἄλλα μικρὰ παίζουν στ' ἀλώνι.

Μόλις ἔφαγαν τὸ μεσημέρι καὶ εἶναι ὅλα τὰ μούτρα καὶ ὅλα τὰ ροῦχα ἐμπρὸς πασαλειμμένα ἀπ' τὰ φαγιά.

— Καλημέρα, παιδιά.

— Καλημέρα, καλημέρα, καλημέρα...

— Πῶς σὲ λένε σένα;

— Μαρία.

— Ἐσένα;

— Μαρία.

— Μὰ ὅλες Μαρίες σᾶς λένε;

— Ὄχι, ἐμένα μὲ λένε Ἀρήτη.

— Μπράβο, Ἀρήτη. Μπρέ, σὺ εἶσαι βασίλισσα. Τὸ ξέρεις;

— Τὸ ξέρω. Μοῦ τὸ εἶπε ὁ ἀδερφός μου ποὺ πηγαίνει στὸ σχολεῖο.

— Ἐσὺ εἶσαι καλὸ παιδί. Πάρε μιὰ δεκάρα.

— Κι' ἐγὼ εἶμαι καλὸ παιδί.

— Πάρε καὶ σύ.

— Κι' ἐγὼ εἶμαι καλὸ παιδί. Κι' ἐγώ... κι' ἐγώ...

— Πάρε καὶ σύ, πάρε καὶ σύ, πάρε καὶ σύ... Γειά σας.

— Γειά σου. Καλὴ ὥρα.

Τοὺς ἔδωκα μερικὲς δεκάρες καὶ μοῦ μετάδωκαν κάτι τι ἀπὸ τὴν ἀθωότητά τους καὶ τὴν καλοσύνη τους.

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ὑπὸ ANATOLE FRANCE

ΦΑΝΙΤΣΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ Φανίτσα πλάγιασε στὸ κρεβατάκι της μὲ τὰ κομψὰ καγκελάκια, ποὺ τάχει φτιάσει ἕνας μαραγκὸς ἀπ' τὸ χωριό. Ὁ καϊμένος κοιμᾶται ἀπὸ καιρὸ τώρα στὸν ἥσκιο τῆς ἐκκλησιᾶς, κάτω ἀπὸ ἕνα μαῦρο σταυρό, σ' ἕνα κρεβάτι σκεπασμένο μὲ χλόη.

Στὶ κρεβατάκι τῆς Φανίτσας εἶχε κοιμηθῆ κι' ὁ παππούς ὅταν ἦταν παιδάκι.

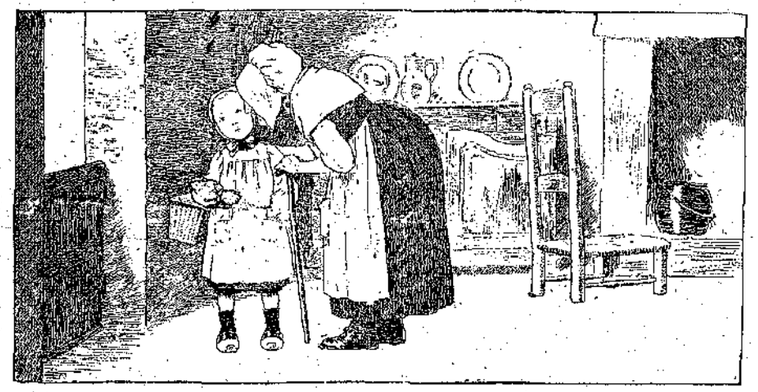

«Ἀντίο, γιαγιά.—Στὸ καλό, Φανίτσα». (Σελ. 18, στ. β')

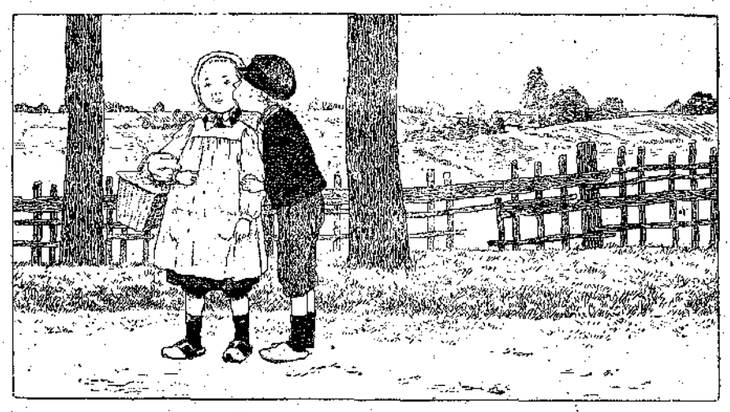

«Ὁ Ἀντώνης πῆρε τὸ μῆλο καὶ φίλησε τὴ Φανίτσα». (Σελ. 18, στ. γ'.)

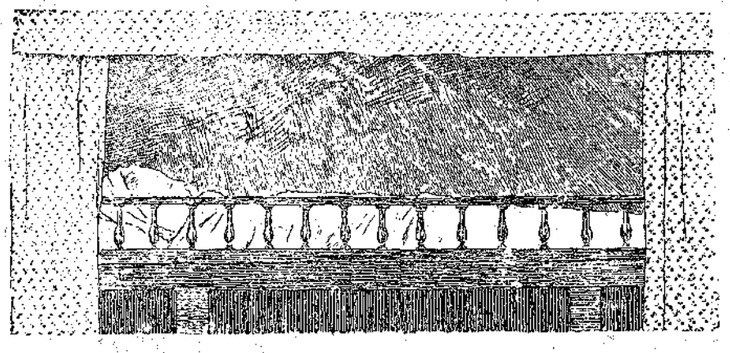

«Ἡ Φανίτσα κοιμᾶται τώρα στὸ κρεβατάκι της...» (Σελ. 29, στ. γ'.)

Ἡ Φανίτσα κοιμᾶται τώρα κάτω ἀπὸ μιὰ πάνινη κουρτίνα μὲ κόκκινα τριαντάφυλλα. Κοιμᾶται κι' ὀνειρεύεται. Βλέπει τὸ Γαλάζιο πουλὶ νὰ πετᾷ στὸν πύργο τῆς βασιλοπούλας. Εἶναι ὄμορφο σὰν ἄστρο. Μὰ ἡ Φανίτσα δὲν περιμένει νἀρθῇ νὰ κάτσῃ στὸν ὦμο της. Ξέρει πὼς αὐτὴ δὲν εἶναι βασιλοπούλα κι' ὅτι δὲ θἀρθῇ νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ βασιλόπουλο μεταμορφωμένο σὲ πουλί.

Τὰ πουλιὰ τοῦ χωριοῦ της εἶναι χωριατόπουλα, καὶ μέσα σ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ εἶναι κανένα παιδὶ τοῦ χωριοῦ μεταμορφωμένο σὲ σπουργίτι, ποὺ ν' ἀγαπᾷ τὴ Φανίτσα. Ἂν τὄξερε ποιὸ εἶναι, ἡ Φανίτσα θὰ τοῦδινε ὄχι μόνο ψωμί, ἀλλὰ καὶ πήττα.

Καὶ νά, τὸ βλέπει, εἶναι ἕνα σπουργίτι, ἕνα ἁπλὸ καὶ φτωχὸ σπουργίτι. Δὲν ἔχει τίποτα τὸ σπάνιο, μὰ εἶναι σβέλτο καὶ ζωηρό. Ἀλήθεια, τοῦ λείπει ἕνα φτερὸ ἀπὸ τὴν οὐρά. Φαίνεται πὼς τὄχασε στὴ μάχη ἢ τὸ κυνήγησε καμμιὰ γεράϊδα τοῦ χωριοῦ.

Ἡ Φανίτσα τὸ χαϊδεύει φιλικά. Ἐαφνικὰ ὅμως τὸ πουλὶ μεγαλώνει κι' ἀλλάζει. Οἱ φτεροῦγες του γίνονται χέρια, κι' ἡ Φανίτσα τώρα ἀναγνωρίζει τὸν Ἀντώνη, τὸ παιδάκι τοῦ κηπουροῦ, ποὺ τῆς λέει:

— Ἔρχεσαι νὰ παίξουμε;

Χτυπᾷ τὰ χέρια ἀπὸ τὴ χαρὰ καὶ κάτι πάει νὰ πῇ... Μὰ ἄξαφνα ξυπνᾷ καὶ τρίβει τὰ μάτια της.

Οὔτε σπουργίτια πιά, οὔτε Ἀντώνης. Εἶναι μόνη της στὴν καμαρούλα της, κι' ἡ χαραυγὴ περνᾷ τὴ λεπτὴ ἀνθοστόλιστη κουρτίνα καὶ ρίχνει στὸ κρεβατάκι της τὸ ἀγνό της φῶς.

Ἀκούει πουλιὰ ποὺ κελαϊδοῦν στὸν κῆπο. Πηδᾷ ἀπ' τὸ κρεβάτι της μὲ τὸ νυχτικό της. Ἀνοίγει τὸ παράθυρο καὶ βλέπει στὸν κῆπο τὰ τριαντάφυλλα, τὰ γεράνια καὶ τὶς καμπανούλες. Βλέπει καὶ τοὺς μικροὺς ζητιάνους, τοὺς μικροὺς της μουσικούς, ποὺ κάθονται στὴν ἀράδα πάνω στὰ φράχτη καὶ τραγουδοῦν γιὰ ἕνα κομματάκι ψωμί.

('Ακολουθεῖ τὸ Β') ΚΙΜΩΝ ΛΑΚΙΔΗΣ

ΤΟ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ ΔΕΝΤΡΟ

—«Θεώρατο δεντρί, ὁ κεραυνὸς
γιατὶ στὴ γῆ σὲ σώριασε κουφάρι
νεκρό, κι' ὁ θεὸς τοῦ δάσους ὁ τρανὸς
ἔγειρε, τὴν ψυχή σου γιὰ νὰ πάρῃ;..

Ποιὰ νἆν' ἡ ἁμαρτία σου; Χορτάρι
τριγύρω σου δὲν βγαίνει. Φωτεινὸς
ἥλιος δὲν σὲ χαϊδεύει. Καμμιὰ χάρη
δὲν ἔχει πιὰ γιὰ σένα ὁ οὐρανός...»

Σαλέψανε τὰ φύλλα τὰ ξερά του
καὶ κάποιο θρόϊσμα ἁπαλὸ ἀγροικιέται
ἀπὸ τὶς ρίζες τὶς κρυμμένες κάτου

Στὸ χῶμα, κι' ὁ κορμός του τρελλοσιέται:
—«Σύλο δικό μου πήρανε, μοιραῖο,
καὶ φτιάσαν τὸ Σταυρὸ στὸ Ναζωραῖο!»

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μὰ δὲ χρειάστηκε τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ σηκωθῶ ἥσυχα ἥσυχα τἄλλο πρωΐ. Μόλις ἄστραψε ὁ ἥλιος στὰ κοχύλια ποὺ πλαισίωναν τὸ μικρὸ καθρέφτη τοῦ τοίχου, πετάχτηκα ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου κι' ἔτρεξα μαζὶ μὲ τὴ μικρὴ Αἰμιλία στὴν ἀμμουδιὰ γιὰ νὰ μαζέψουμε βότσαλα.

— Εἶσαι ἀληθινὴ θαλασσινή, ἔ; εἶπα στὴ μικρή μου φιληνάδα.

—Ὄχι! μοῦ ἀπάντησε ἀμέσως. Τὴ φοβᾶμαι τὴ θάλασσα.

— Φοβᾶσαι! εἶπα ἐγὼ ἀγέρωχα, κοιτάζοντας τὸν ὠκεανό. Ἐγὼ δὲ φοβᾶμαι!

—Ἄ, ἡ θάλασσα εἶναι κακιά! εἶπε ἡ μικρή. Ἐγὼ τὴν εἶδα μιὰ φορὰ ποὺ κομμάτιασε ἕνα καράβι μεγάλο, σὰν τὸ σπίτι μας!

— Μήπως τὸ καράβι πού . .

— Ποὺ πνίγηκε ὁ πατέρας μου; Ὄχι, ἕνα ἄλλο. Ἐγὼ δὲν τὸν γνώρισα διόλου τὸν πατέρα μου!

Σκέφθηκα τότε ὅτι ὅμοια κι' ἐγὼ δὲν εἶχα γνωρίσει διόλου τὸν πατέρα μου. Μὰ ἡ καϊμένη ἡ Αἰμιλία εἶχε χάσει καὶ τὴ μητέρα της, κι' αὐτὴ ἦταν ἡ διαφορά μας. Καὶ μιὰ ἀκόμη: τοῦ πατέρα μου ὁ τάφος ἦταν κοντὰ στὸ σπίτι μας, στὴ σκιὰ ἑνὸς δέντρου. Τοῦ δικοῦ της ὅμως κανεὶς δὲν ἤξερε ποῦ ἦταν. Ἤξεραν μόνο ὅτι ἀναπαύοταν κάπου ἐκεῖ βαθειὰ στὴ θάλασσα.

— Λοιπόν, δὲν τὴ φοβᾶσαι τὴ θάλασσα; μὲ ρώτησε ὕστερα κι' ἡ μικρὴ ἡ Αἰμιλία.

Ἡ θάλασσα ἦταν πολὺ ἥσυχη, μὰ ἂν κανένα μεγάλο κῦμα ἔκανε πὼς προχωροῦσε ἀπάνω μου, θὰ τὄβαζα στὰ πόδια γεμᾶτος φόβο. Ὡστόσο ἀπάντησα περήφανα «Ὄχι», καὶ πρόσθεσα:

— Μὰ οὔτε σὺ δὲν τὴ φοβᾶσαι, ἀφοῦ βλέπω πὼς περπατεῖς πολὺ κοντὰ στὰ κύματα.

—Ἄ, μὰ δὲ φοβᾶμαι αὐτό! Νὰ τί φοβᾶμαι: ὅταν κοιμᾶμαι κι' ἡ θάλασσα μουγκρίζει καὶ μὲ ξυπνᾶ, μοῦ φαίνεται πὼς ἀκούω τὸ Χὰμ καὶ τὸ θεῖο Δὰν νὰ φωνάζουν: «βοήθεια! βοήθεια!» ὅπως φώναζαν οἱ ναῦτες ἐκείνου τοῦ καραβιοῦ ποὺ εἶδα. Αὐτὸ φοβᾶμαι. Ἐδῶ ὅμως δὲ μὲ νοιάζει καθόλου.

Κι' ἔτρεξε καὶ περπάτησε πάνω σ' ἕνα δοκάρι, ποὺ προχωροῦσε μέσα στὴ θάλασσα κάμποσα βήματα.

Σεργιανίσαμε ἀκόμη, γεμίζοντας τὶς τσέπες μας μὲ βότσαλα καὶ κοχύλια, καὶ τέλος γυρίσαμε στὸ σπίτι (δηλαδὴ στὸ καράβι) τοῦ κ. Δανιὴλ Πέγκοτου, γιὰ νὰ φᾶμε. Ἐκεῖ ὅλοι μᾶς δέχτηκαν μὲ γέλια καὶ μὲ καλοσύνη, καὶ μᾶς καμάρωναν καθὼς ἐτρώγαμε μὲ ὄρεξη, καθισμένοι στὸ σεντουκάκι μας, ὁ ἕνας πλάϊ στὸν ἄλλον.

Σὲ λίγο ἀνακάλυψα ὅτι ἀπ' ὅλο τὸ σπιτικό, μόνο ἡ κυρὰ-Κούμιτζ εἶχε τὴ συνήθεια νὰ γκρινιάζει ἀρκετὰ συχνά, σὲ κάθε ἀφορμὴ ποὺ παρουσιαζόταν. Ὁ κὺρ-Δανιὴλ πήγαινε κάπου κάπου στὴν ταβέρνα κι' ἔπινε κανένα ποτηράκι μὲ τοὺς ἄλλους θαλασσινούς. Καμμιὰ φορὰ τὸν ἔπερνε ἡ ὥρα κι' ἀργοῦσε. Ἔ, τότε κανεὶς ἄλλος δὲ μιλοῦσε παρὰ μόνο ἡ κυρὰ-Κούμιτζ.

— Κάνε ὑπομονή, τῆς ἔλεγε ἡ Πέγκοτου (ἡ Κλάρα Πέγκοτου, ἡ δική μας). Ὅλοι μας στενοχωριόμαστε ὅταν ἀργεῖ.

— Ναί, μὰ ἐγὼ τὸ αἰσθάνομαι περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀποκριτόταν ἡ κυρὰ-Κούμιτζ. Ἐγὼ εἶμ' ἕνα δυστυχισμένο κι' ἔρημο πλάσμα, βάρος περιττὸ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο.

Ἔκανε καμμιὰ μέρα κρύο διαπεραστικό; Ἡ κυρὰ Κούμιτζ καθόταν πλάϊ στὴ φωτιὰ κι' ὅλο γκρίνιαζε, πὼς ἦταν ἄρρωστη, κι' εἶχε ἀνατριχίλες στὸ κορμί.

— Κάνε ὑπομονή, κυρὰ Κούμιτζ, τῆς ἔλεγε πάλι ἡ Πέγκοτου, ὅλοι μας κρυώνουμε.

— Ναί, μὰ ἐγὼ κρυώνω πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους, ἀποκρινόταν στερεότυπα ἡ χήρα τοῦ θαλασσινοῦ. Ἐγὼ εἶμ' ἕνα δυστυχισμένο κι' ἔρημο πλάσμα, βάρος περιττὸ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο!

Ρώτησα τὴν Πέγκοτου, τί σήμαινε αὐτὴ ἡ περίεργη παραξενιά της, καὶ μοῦ ἐξήγησε ὅτι ἡ κυρὰ-Κούμιτζ εἶχε πάθει ἕνα μικρὸ σάλεμα τοῦ νοῦ, δίχως νὰ χάσει τὰ λογικά της, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πέθανε ὁ ἄντρας της, κι' ἡ μονομανία της ἦταν νὰ γκρινιάζει καὶ νὰ φαντάζεται πὼς ἦταν βάρος κι' ἐνόχληση στοὺς ἄλλους. Τὴν καϊμένη τὴν κυρὰ-Κούμιτζ!

* * *

Πέρασαν ἔτσι δεκαπέντε μέρες χωρὶς ἄλλη ποικιλία, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς παλίρροιες τῆς θάλασσας ποὺ ἔκαναν τὸν κ. Δανιὴλ νὰ βγαίνει σὲ διαφορετικὲς ὧρες, κι' ἀπὸ μερικὲς ἐκδρομὲς μὲ τὴ βάρκα, ποὺ ἐκάναμε μαζὶ μὲ τὸ Χάμ.

Ἤρθε τέλος ἡ ὥρα νὰ χωριστοῦμε. Πήγαμε ὅλοι μαζὶ ὡς τὸ χάνι, ὅπου στάθμευε τὸ λεωφορεῖο, κι' ἐγὼ κρατοῦσα ἀπὸ τὸ χέρι τὴ μικρὴ Αἰμιλία. Ἀποχαιρετιστήκαμε μὲ λύπη καὶ τῆς ὑποσχέθηκα νὰ τῆς γράψω. πράγμα ποὺ ἔκαμα ἀργότερα, γεμίζοντας μιὰ κόλλα μὲ τὰ παιδιάτικα γράμματά μου, ποὺ ἦταν μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ στοιχεῖα σὲ τοιχοκολλημένες ἀγγελίες.

Τὸ σπίτι καὶ τὴ μαμμὰ τὰ εἶχα ξεχάσει τόσες μέρες. Μὰ μόλις τὸ λεωφορεῖο ξεκίνησε γιὰ κεῖ, ὅλη μου ἡ ψυχὴ πεποῦσε πιὰ στὴ μαμμὰ καὶ δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα νὰ φτάσουμε.

Ἐπιτέλους φτάσαμε.

Ἄνοιξε ἡ πόρτα μας κι' ἔσκυψα ἕτοιμος νὰ κλάψω καὶ νὰ γελάσω μαζί, γιὰ νὰ ἰδῶ τὴ μητέρα μου. Δὲν ἦταν ὅμως αὐτὴ στὴν πόρτα, ἀλλὰ μιὰ ἀγνωστη ὑπηρέτρια.

— Πέγκοτου, εἶπα, μήπως λείπει ἡ μαμμά;

—Ὄχι, κύριε Δάβυ, μέσα εἶναι...

Ἡ Πέγκοτου εἶχε μιὰ ταραχὴ ποὺ δὲ μποροῦσα νὰ τὴν ἐξηγήσω. Κατέβηκε ἀδέξια ἀπ' τὸ ἁμάξι, ξεσχίζοντας τὸ φόρεμά της σ' ἕνα καρφί, καὶ μοῦ εἶπε:

— Κύριε Δάβυ, σταθῆτε μιὰ στιγμή... δηλαδή, κάτι θέλω νὰ σᾶς πῶ.

Μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι, μὲ ὁδήγησε στὸ μαγειρειό, ἐνῶ ἐγὼ ἀποροῦσα γιὰ ὅλ' αὐτά, κι' ὕστερα ἔκλεισε τὴν πόρτα.

— Πέγκοτου, εἶπα τρομαγμένος, τί τρέχει λοιπόν;

— Τίποτα, ἀγαπητέ μου κύριε Δάβυ... Τίποτα...

— Μὰ πῶς, ἐγὼ καταλαβαίνω πὼς κάτι ξέρεις... Ποῦ εἶναι ἡ μαμμά;

Ἡ Πέγκοτου δυσκολευόταν νὰ μοῦ ἀποκριθεῖ.

— Πέγκοτου! εἶπα πάλι κι' ἤμουν ἕτοιμος νὰ μὲ πάρουν τὰ κλάματα. Πές μου, ποῦ εἶναι ἡ μαμμά; Γιατὶ δὲ βγῆκε στὴν πόρτα; Γιατί μ' ἔμπασες ἀπὸ τὴν κουζίνα;

Καὶ ξαφνικὰ μιὰ σκέψη μὲ πάγωσε καὶ ρώτησα:

— Πέθανε κι' ἡ μαμμά μου; Πέγκοτου!

—Ὄχι, ὄχι, Θεὸς φυλάξει! φώναξε ἡ καλὴ ὑπηρέτρια. Τί λόγια εἶν' αὐτά;

Τὴ φίλησα ἀπὸ τὴ χαρὰ μου καὶ κάθησα ἥσυχος μπροστά της, μὰ ξαφνισμένος πάντα καὶ σκεπτικός.

—Ἄκουσε, παιδί μου, μοῦ εἶπε τότε τρυφερὰ· ἔπρεπε νὰ σοῦ τὸ πῶ πιὸ πρίν, ἀλλὰ δὲ βρῆκα τὸν καιρό... δὲ μποροῦσα νὰ τὸ ἀποφασίσω.

— Πές μου, πές μου, φώναξα τρομαγμένος περισσότερο.

— Κύριε Δάβυ, (κι' ἡ φωνὴ τῆς καϊμένης τῆς Πέγκοτου ἔτρεμε), ξέρετε... δηλαδή, νά: ἔχετε τώρα καὶ μπαμπά!

Ἐγὼ χλώμιασα. Μοῦ φάνηκε, δὲν ξέρω πῶς, σὰν κάτι νὰ ξύπνησε ἀπὸ τὸν τάφο καὶ νὰ πέρασε πλάϊ μου σὰν κρύα πνοή.

—Ἄλλο μπαμπά! μοῦ εἶπε ἡ Πέγκοτου.

—Ἄλλον;

Ἡ Πέγκοτου ξερόβηξε, γιατὶ εἶχε ξεραθεῖ ὁ λαιμός της τῆς κακομοίρας ἀπὸ τὴν προσπάθεια, καὶ μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι.

—Ἔλατε νὰ τὸν ἰδῆτε, εἶπε.

— Δὲ θέλω νὰ τὸν δῶ!

— Μὰ καὶ τὴ μαμμά σας!

Δέχτηκα τώρα, καὶ μὲ πῆγε στὸ μεγάλο σαλόνι, ὅπου μ' ἄφησε. Ἡ μητέρα

καθόταν στὴ μιὰ γωνιὰ τοῦ τζακιοῦ. Στὴν ἄλλη εἶδα καθισμένον τὸν κ. Μύρτον, ἐκεῖνον ποὺ μὲ πῆρε περίπατο πάνω στ' ἄλογό του.

Ἡ μητέρα μου ἄφησε τὸ ἐργόχειρό της καὶ σηκώθηκε βιαστικά, μὰ κάπως δειλά, νὰ μὲ χαιρετήση.

— Κλάρα, ἀγαπητή μου Κλάρα, μὴν ξεχνᾶς! τῆς εἶπε ὁ κ. Μύρτον. Πρέπει νὰ συγκρατῆσαι πάντοτε, πάντοτε! Δάβυ, παιδί μου, τί κάνεις;

Τοῦδωσα τὸ χέρι κι' ὕστερα πῆγα ἐλεύθερος νὰ φιλήσω τὴ μητέρα μου. Μὲ φίλησε κι' αὐτή, ἀκούμπησε τὸ χέρι της τρυφερὰ στὸν ὦμο μου, κι' ὕστερα ξανάπιασε τὸ ἐργόχειρό της. Ἐγὼ δὲ μποροῦσα νὰ κοιτάζω οὔτε τὴ μητέρα μου, οὔτε τὸν πατριό μου. Ἐκεῖνος ὅμως τὄνοιωθα ὅτι μᾶς κοιτοῦσε καὶ τοὺς δυό, πολὺ ἐνοχλητικά. Τραβήχτηκα λοιπὸν πρὸς τὸ παράθυρο καὶ κοίταζα τὰ δεντράκια τοῦ κήπου.

Εὐθὺς μόλις μπόρεσα νὰ τὸ σκάσω, ἀνέβηκα στὸ δωμάτιό μου, ἀλλὰ τὸ βρῆκα ἐντελῶς ἀλλαγμένο, κι' ἔμαθα ὅτι στὸ ἑξῆς δὲν θὰ κατοικοῦσα πιὰ σ' αὐτό. Κατέβηκα κάτω, ὅλα μοῦ φαινόνταν ἀλλαγμένα καὶ διαφορετικά. Βγῆκα στὴν αὐλή, ἀλλὰ τρόμαξα κι' ἔφυγα ἀμέσως, γιατὶ στὸ σπιτάκι τοῦ σκύλου, ποὺ ἦταν πρὶν ἀδειανό, κατοικοῦσε τώρα ἕνας πελώριος σκύλαρος, μαῦρος κι' ἄγριος, σωστὸς διάβολος, ποὺ καθὼς μὲ εἶδε, χύθηκε ἀπάνω μου, σὰ νἄθελε νὰ μὲ κάνη μιὰ χαψιά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Δυσμένειά

Ἂν οἱ τοῖχοι τῆς κάμαράς μου εἶχαν λαλιὰ καὶ μιλοῦσαν, θὰ τοὺς φώναζα καὶ σήμερα ἀκόμη (ἀλήθεια, ποιὸς ἄραγε νὰ κατοικεῖ τώρα ἐκεῖ μέσα; πῶς ἤθελα νὰ ἤξερα!) νὰ μαρτυρήσουν τί θλίψη πλάκωνε τὴν καρδιά μου, καθὼς ἀνέβηκα ἀπάνω, ἀκούοντας τὸ σκύλαρο νὰ γαυγίζει ἀκόμη ἀπὸ κάτω.

Κάθησα στὸ κρεβάτι κι' ἄρχισα νὰ συλλογιέμαι. Ἡ καρδιά μου ἦταν γεμάτη παράπονο, ὁ νοῦς μου πήγαινε στὸ Γιάρμουθ, στὸ καράβι, ὅπου εἶχα μείνει τόσες μέρες ἀνάμεσα σ' ἀνθρώπους ποὺ τόσο μ' ἀγαποῦσαν, κι' ἔλεγα πὼς μ' εἶχαν πάρει ἀπ' ἐκεῖ χέρια ἐχθρικὰ καὶ μ' εἶχαν φέρει ἐδῶ, ὅπου δὲ μ' ἀγαποῦσε κανένας. Ἤμουν γεμάτος ἀπελπισία κι' ἔκλαιγα πεσμένος μὲ τὰ μοῦτρα στὴν ἄκρη τῆς κουβέρτας, ὡς ποὺ μὲ πῆρε ὁ ὕπνος.

Ξύπνησα ἀκούγοντας μιὰ φωνή:

— Νά τος!

Ἕνα χέρι χάϊδευε τὸ κεφάλι μου ποὺ ἔκαιγε. Γύρισα κι' εἶδα τὴ μητέρα μου καὶ τὴν Πέγκοτου, ποὺ εἶχαν ἔλθει γιὰ νὰ μὲ ξυπνήσουν.

— Δάβυ, παιδί μου, τί ἔχεις; ρώτησε ἡ μητέρα μου.

Πῶς μποροῦσε, ἀλήθεια, νὰ μοῦ κάνει παρόμοια ἐρώτηση!

Γύρισα ὅμως τὸ κεφάλι ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, γιὰ νὰ μὴν ἰδῆ τὸ χεῖλι μου ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ τὸ παράπονο.

— Δάβυ, ξανακεῖπε ἡ μητέρα μου. Δάβυ, παιδί μου!

Τίποτα δὲ μποροῦσε νὰ μὲ πληγώση τόσο πολύ, ὅσο αὐτὴ ἡ ψυχρὴ ἔκφραση: «παιδί μου». Ἔκρυψα τὸ πρόσωπό μου καὶ τὰ δάκρυά μου στὸ μαξιλάρι μου, καὶ ἔσπρωξα θυμωμένος τὸ χέρι τῆς μητέρας μου, ποὺ ἤθελε νὰ μὲ χαϊδέψη.

Ἡ ἐκκλησία ὅπου πήγαινε ὁ μικρὸς Δαυὶδ μὲ τὴ μητέρα του.

Ἀλλὰ τότε, ξαφνικά, αἰστάνθηκα ἀπάνω μου ἕνα χέρι ποὺ δὲν ἦταν μήτε τῆς μητέρας μου, μήτε τῆς Πέγκοτου Γλύστρησα ὡς τὰ πόδια τοῦ κρεβατιοῦ. Ἦταν τὸ χέρι τοῦ κ. Μύρτον, ποὺ μοῦ κρατοῦσε τὸ μπράτσο.

— Τί σημαίνουν αὐτά, ἀγαπητή μου Κλάρα; ἔλεγε στὴ μητέρα μου. Ξέχασες τί σοῦ εἶπα; Σταθερότης καὶ ψυχραιμία!

— Μὲ συγχωρεῖς, Ἐδουάρδε, τοῦ ἀπάντησε ἡ μητέρα μου. Λυπήθηκα πολὺ ποὺ τὸ εἶδα νὰ κλαίη.

— Καλά, σὲ παρακαλῶ κατέβα κάτω, κι' ἐγὼ μὲ τὸ Δάβυ θἀρθοῦμε σὲ λίγο.

Ὕστερα γύρισε στὴν Πέγκοτου καὶ τῆς εἶπε:

— Κυρά μου, ξέρεις τὄνομα τῆς κυρίας σου;

— Τόσα χρόνια τὴν ὑπηρετῶ, κύριε, καὶ δὲ θὰ τὸ ἤξερα;

— Λοιπόν, νὰ ξέρεις ὅτι τώρα ἄλλαξε ὄνομα. Δὲν τὴ λένε πιὰ κυρία Κόπερφηλδ, ἀλλὰ κυρία Μύρτον. Μὲ κατάλαβες; Μὴν τὸ ξεχνᾶς αὐτό.

Ἡ Πέγκοτου, δίχως νὰ δώση ἄλλη ἀπάντηση ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ ὑπόκλιση, βγῆκε ρίχνοντάς μου μιὰ ματιά. Κατάλαβε, φαίνεται, πὼς δὲν ἦταν ἐπιθυμητὴ ἡ παρουσία της καὶ δὲν εἶχε πρόφαση γιὰ νὰ μείνη.

Ὅταν μείναμε μόνοι, ὁ κ. Μύρτον πῆγε κι' ἔκλεισε τὴν πόρτα, κάθησε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ μὲ κοίταξε στὰ μάτια καρφωτά. Ἐμένα ἡ καρδιά μου χτυποῦσε τόσο δυνατά, ὥστε τὴν ἄκουγα.

— Δαυΐδ, εἶπε τέλος, σφίγγοντας τὰ λεπτά του χείλια, ὅταν θέλω νὰ συμμορφώσω ἕνα ἄλογο ἢ ἕνα σκυλὶ κακοκέφαλο, τί λές ἐσὺ πῶς κάνω;

— Δὲν ξέρω.

— Τὸ δέρνω!

Ἐγὼ ἔνοιωθα ὅτι ἡ ἀνάσα μου ἦταν ἕτοιμη νὰ σβύσῃ. Ἐκεῖνος ἐξακολούθησε:

— Τὸ κάνω νὰ ὑπαχωρήση καὶ νὰ ζητήση συχώρεση. Καὶ τὸ συμμορφώνω πάντα, ἔστω κι' ἂν χρειαστῆ νὰ θυσιάσῃ κι' ὅλο τὸ αἷμα ποὺ ἔχει στὶς φλέβες του... Δὲ μοῦ λές, τί εἶν' αὐτὰ πάνω στὰ μάγουλά σου;

— Χώματα, τοῦ εἶπα.

Τὄξερε ὅπως κι' ἐγώ, ὅτι ἦταν τὰ σημάδια ἀπὸ τὰ δάκρυά μου. Μὰ ὅ,τι κι' ἂν μοῦκανε ἐκείνη τὴ στιγμή, ποτὲ δὲ θὰ τοῦ ἔλεγα τὴν ἀλήθεια.

—Ἀναλόγως τῆς ἡλικίας σου, εἶσαι ἐξυπνούλης, εἶπε χαμογελώντας. Βλέπω ὅτι ἀρχίζεις νὰ μὲ κατκλαβαίνεις. Ἐμπρὸς τώρα, νίψου κι' ἔλα κάτω μαζί μου.

Ὑπάκουσα ἀμέσως, γιατὶ αἰσθανόμουν ὅτι ἦταν ἕτοιμος νὰ μὲ ἁρπάξη ἄγρια, ἂν ἔκανα πὼς δίσταζα.

—Ἀγαπητή μου Κλάρα, εἶπε ὅταν κατεβήκαμε μαζὶ στὴ σάλα, κρατώντας πάντα τὸ μπράτσο μου μὲ τὸ χέρι του, δὲ θἄχεις πιὰ καμμιὰ ἐνόχληση. Θὰ τὸν συμμορφώσουμε τὸ μικρό μας κύριο.

Μάρτυς μου ὁ Θεὸς ὅτι, τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἕνας τρυφερὸς λόγος ἦταν ἱκανὸς νὰ μὲ κάνη καλύτερον γιὰ ὅλη μου τὴ ζωή, νὰ μὲ κάνη ἕναν ἄλλο ἄνθρωπο. Ἂν ὁ κ. Μύρτον μοῦδινε θάρρος καὶ μοῦ ἐξηγοῦσε τί εἶχε συμβεῖ καὶ μὲ βεβαίωνε ὅτι ἤμουν κι' ἐγὼ στὸ σπίτι

μ ο υ, ἀμέσως θὰ κατακτοῦσε τὴν καρδιά μου, ἀντὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑποκριτικὴ ὑπακοή μου. Θὰ μποροῦσε νὰ μὲ κανῃ νὰ τὸν σέβομαι, ἀντὶ νὰ τὸν φοβοῦμαι καὶ νὰ τὸν μισῶ.

Μοῦ φάνηκε πὼς ἡ μητέρα μου ἦταν στενοχωρημένη ποὺ μ' ἔδλεπε νὰ στέκομαι ἔτσι φοβισμένος καταμεσίς, καὶ τὸ βλέμμα της μὲ παρακολουθοῦσε μὲ λύπη, ὅταν πῆγα καὶ κάθισα σὲ μιὰ καρέκλα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΒΙΤΡΙΝΕΣ

Ἀγαπητοί μου,

Υποθέτω πὼς ἓν' ἀπὸ τὰ πιὸ ἀξιοθέατα πράγματα στὴν Ἀθήνα, αὐτὸν τὸν καιρό, εἶναι κι' οἱ βιτρίνες τῶν μαγαζιῶν Τῆς στολίζουν καὶ τὶς φωτίζουν τόσο ὄμορφα, τόσο φανταστικά, ποὺ δὲν περνᾷ ἄνθρωπος χωρὶς νὰ τραβηχτῇ καὶ νὰ σταματήσῃ. Ἔτσι βλέπει κανεὶς νὰ χαζεύουν μπροστά τους καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι. Μερικὲς μάλιστα προκαλοῦν ἀληθινὸ συνωστισμὸ θεατῶν καὶ... ἀκροατῶν, γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἐλκυστικὸ θέαμα ποὺ παρουσιάζουν — πότε ἕνα τέλειο ἀνδρείκελλο, πότε ἕνα περίεργο μηχανικὸ παιχνίδι,—ἔχουν κι' ἕνα γραμμόφωνο μὲ μεγάφωνο ποὺ ξεκουφαίνει. Μιὰ μέρα, στὴν ὁδὸν Σταδίου, παραξενεύτηκα πολὺ ἀκούγοντας ἀπὸ κοντὰ ἕνα πένθιμο ἐμβατήριο, ποὺ τὸπαίζε δλάκερη μπάντα, ἀλλὰ χωρὶς νὰ βλέπω πουθενὰ κηδεία. Κόσμο μόνο, σταματισμένο μπροστὰ σ' ἕνα μαγαζί. Σταμάτησα κι' ἐγώ, καὶ τότε κατάλαβα πὼς ἐκεῖνο ποὺ πῆρα γιὰ πένθιμο ἐμβατήριο δὲν ἦταν παρὰ ἕνα ἀργόσυρτο, λυπητερὸ... ταγκὸ τῆς μόδας, ποὺ δὲν τὸπαίζε καμμιὰ μπάντα, παρὰ τὸ γραμμόφωνο τοῦ μαγαζιοῦ γιὰ ρεκλάμα τῶν καινούργιων του δίσκων.

Μι' ἄλλη μέρα, στὴν ὁδὸν Σταδίου πάλι, εἶδα ἔξαφνα δυὸ κορίτσια νὰ ξαφνιάζουνται χαρούμενα, νὰ δείχνουν μαζὶ πρὸς μιὰ διεύθυνση — νά! νά! — καὶ νὰ ὁρμοῦν σὰν τρελλά. Τὰκολούθησα μὲ τὸ βλέμμα κι' εἶδα πὼς τὰ εἶχε τραβήξει — καὶ μὲ πόση δύναμη, Θέ μου! — ἡ βιτρίνα ἑνὸς μεγάλου μαγαζιοῦ. Ἦταν ἐκεῖ στὸ βάθος ἑνὸς κομψοῦ περιστύλιου, ὅπου καὶ πολὺς ἄλλος κόσμος ἐχάζευε, μὲ τὸ δίκιο του. Μὰ φαντασθῆτε λίγο: ἡ πελώρια ἐκείνη βιτρίνα ἦταν στολισμένη μὲ τὰ πιὸ μεγάλα καὶ χτυπητὰ παιχνίδια, — ἀληθινὰ κομψοτεχνήματα, — κι' ἀπὸ πάνω, σὲ μιὰ ἐξέδρα νὰ ποῦμε, ἕνα ζευγάρι χαριτωμένοι μικροὶ χορευτές, περασμένοι σὲ σύρμα, χόρευαν, ἀκούραστοι σὰν τὸν ... ἠλεκτρισμὸ ποὺ τοὺς κινοῦσε, ἕνα τρελλὸ φὸξ-τρότ, μὲ μουσικὴ πάντα ἀπὸ γραμμόφωνο! Τί ὁμορφοι! καὶ τί τέλειες, τί φυσικές, ὅλες τους οἱ κινήσεις! Ἐνόμιζες πὼς ἦταν ἀνθρωπάκια ζωντανά, ποὺ χόρευαν ὄχι γιὰ νὰ τὰ βλέπῃς, ἀλλὰ γιὰ εὐχαρίστησῃ δική τους!

Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ ἐκπληκτικοὶ χορευτὲς ἦταν ἐπίτηδες καμωμένοι γιὰ βιτρίνα καὶ γιὰ ρεκλάμα. Γιατὶ κι' αὐτὸ εἶναι μιὰ βιομηχανικὴ νὰ ποῦμε τέχνη ποὺ τὰ τελευταῖα χρόνια ἀναπτύχθηκε σὲ βαθμὸ ἀπίστευτο. Πόσα τέτοια διαφημιστικά, νέα, πρωτόφαντα, σοφίζουνται καὶ μηχανεύουνται καθημέρα! Ἐδῶ, ἕνα ὡραιότατο ζωγραφισμένο κεφάλι, ποὺ τὸ παίρνεις, στὴν ἀρχὴ γι' ἁπλὴ ζωγραφιά, ἀνοιγοκλείνει κάθε τόσο τὰ μάτια του. Ἐκεῖ, ἕνα μικρὸ κουκλάκι, ντυμένο παρίζενα, βγάζει τὴ γλωσσίτσα του, στριφογυρίζει τὰ ματάκια του καὶ δείχνει μὲ τὰ δυό του χεράκια τὸ πρᾶγμα ποὺ θέλει νὰ ρεκλαμάρῃ ὁ ἔμπορος. Ἄλλοῦ, μιὰ περίεργη ζωγραφιὰ ἐξαφανίζεται καὶ ξαναφαίνεται σὰν ἄλλου εἴδους... Μαγικὴ Εἰκόνα. Κι' ἀφίνω τώρα τοὺς θαυμάσιους ἠλεκτροφωτισμούς, τὰ πολύχρωμα φῶτα, τὰ μικρὰ λαμπιόνια ποὺ σχηματίζουν γράμματα, λέξεις, καὶ μιὰ σβύνουν, μιὰ ἀνάβουν. Ναί, εἶναι δλάκερη τέχνη σήμερα ὁ διαφημιστικὸς στολισμὸς μιᾶς ἐμπορικῆς βιτρίνας, ποὺ χρησιμοποιεῖ καὶ συνδυάζει ἕνα σωρὸ ἄλλες τέχνες, — ζωγραφική, πλαστική, μουσική, — κι' δλα τῆς μηχανικῆς τὰ τεχνάσματα, κι' δλες τὶς νέες ἐφευρέσεις... Ἀλλὰ προπάντων χρειάζεται ἐξυπνάδα καὶ καλαισθησία. Τὸ περασμένο καλοκαίρι, ἡ ἴδια βιτρίνα τοῦ μαγαζιοῦ τῆς ὁδοῦ Σταδίου ποὺ ρεκλαμάρει τώρα τὰ παιχνίδια του γιὰ τὶς γιορτές, ρεκλαμάριζε τὰ κοστούμια του γιὰ τὰ μπάνια. Κι' εἶχε μεταβληθεῖ σὲ μιὰ γραφικώτατη ἀκρογιαλιά, μὲ τὴ θάλασσα, μὲ τοὺς βράχους, μὲ τὴν ἀμμουδιά, μὲ τὶς καμπίνες, μὲ τὶς βάρκες, ὅπου ἕνα σωρὸ ἀνθρωπάκια, τεχνικώτατα ζωγραφισμένα καὶ περικομμένα, στητὰ ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἔκαναν τὸ μπάνιο τους, ἔπαιζαν ἢ ἡλιαζόνταν ξαπλωμένα. Ἐννοεῖται ὅτι δλα — κυρίες, κορίτσια, ἄντρες, παιδιά — φοροῦσαν τὰ μπανιερὰ ποὺ ἤθελε νὰ ρεκλαμάρῃ τὸ μαγαζί. Λοιπόν, δὲν εἶδα ποτὲ σὲ βιτρίνα πιὸ ἔξυπνη καὶ πιὸ καλαίσθητη ρεκλάμα!

Ποῦ ἄλλη φορὰ τέτοια πράγματα! Μόνο στὸ Παρίσι μποροῦσε κανεὶς νὰ ἰδῇ. Σήμερα τὰ βλέπει καὶ στὴν Ἀθήνα. Κι' ὄχι μόνο στὴν ὁδὸν Σταδίου καὶ στοὺς ἄλλους κεντρικοὺς δρόμους, ἀλλὰ καὶ στὰπόκεντρα. Κάθε μαγαζὶ καὶ κάθε μαγαζάκι — ἀκόμα καὶ κάθε περίπτερο — ἐννοεῖ νἄχῃ κάτι τί, γιὰ νὰ τραβᾷ τὴν προσοχὴ καὶ τὴν περιέργεια. Καὶ βιτρίνα φανταχτερὴ νὰ μὴν εἶναι, πάντα θὰ ὑπάρχουν μερικὰ πολύχρωμα γλομπάκια, ποὺ θὰ σχηματίζουν φωτεινὸ ἕνα ὄνομα ἢ ἕνα σῆμα Πάει ὁ καιρὸς ποὺ μόνο τὰ φαρμακεῖα ἔκαναν τὴ νύχτα τὴ ρεκλάμα τους, μὲ τὸ στερεότυπο ἐκεῖνο κόκκινο καὶ πράσινο φῶς, ποὺ τὸ ἔριχναν στὸ δρόμο δυὸ κοινὲς λάμπες, ἀναμμένες πίσω ἀπὸ δυὸ μεγάλα δοχεῖα μὲ κόκκινο καὶ πράσινο ὑγρό. Ἤλει κι' ὁ καιρός, ποὺ μόλις δυὸ τρία μαγαζιὰ ἀνδρικῶν εἰδῶν, στὴν ὁδὸν Σταδίου ἢ στὴν ὁδὸν Αἰόλου, εἶχαν ἀπὸ ἕνα ἀνδρείκελλο, κακοφτιασμένο σὰ σκιάχτρο καὶ κακοντυμένο μὲ τὰ ροῦχα καὶ τὸ καπέλλο τῆς μόδας. Σήμερα τἀνδρείκελλα αὐτὰ — κέρινες κούκλες σὲ φυσικὸ μέγεθος — εἶναι τόσο καλοκαμωμένα, τόσο καλοβαμμένα, τόσο ζωντανά, ποὺ νομίζεις πὼς τὸ μαγαζὶ ἔντυσε μὲ τὰ «εἴδη» τοῦ ἕναν ὁμορφο νέο ὑπάλληλό του καὶ τὸν ἔστησε στὴ βιτρίνα γιὰ ρεκλάμα. Ὁ πλοῦτος, ἡ καλαισθησία κι' ἡ ἐξυπνάδα βασιλεύουν στὶς ἀθηναϊκὲς βιτρίνες. Καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστῇ πόσα ἑκατομμύρια ξοδεύουνται τὸ χρόνο, γιὰ τὴν τεράστια αὐτὴ φωτεινὴ καὶ μηχανικὴ ρεκλάμα ποὺ αὐτὲς τὶς ἡμέρες, μὲ τὶς γιορτές, φτάνει στὸ κατακόρυφο.

Κι' ὅμως, ἡ ἐξυπνάδα εἶναι τὸ πρῶτο, κι' ἕνας ἐξυπνος μπορεῖ νὰ κάμῃ τὴν καλύτερη ρεκλάμα χωρὶς νὰ ξοδέψῃ πεντάρα γιὰ ἠλεκτρικὰ ἢ γιὰ μηχανήματα. Νά, πρὸ δλίγου, καθὼς γύριζα στὸ σπίτι ἀπὸ τὴν ὁδὸν Αἰόλου, ἄκουσα ἕναν ὀπαίθριο ἐμποράκο, ποὺ δὲν εἶχε παρὰ ἕνα τραπεζάκι μὲ διάφορα ἀγαλματάκια ἀπὸ γύψο, νὰ φωνάζῃ.

— Ὁρίστε, κύριοι! κοιτάχτε τα, κοιτάχτε τα! Τὸ κοίταγμα δωρεάν!

Ἔ, δέκα γραμμόφωνα νάχε καὶ πενήντα ἠλεκτρικά, δὲν θὰ τραβοῦσε τὸν κόσμο ὅσο μὲ τὸν ἔξυπνο λόγο ποὺ φώναζε...

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΧΙΔΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΜΙΑ ΣΥΝΤΑΓΗ

Ἕνας φαγᾶς, ἡλικιωμένος, καὶ φυσικὰ κακοστόμαχος, εἶπε μιὰ μέρα σ' ἕνα γιατρό:

— Τρελλαίνουμαι γιὰ τἀγγούρια, ἀλλὰ μὲ βλάπτουν φοβερά. Ξέρεις, γιατρέ μου, κανέναν τρόπο ποὺ νὰ γίνεται πιὸ εὐκολοχώνευτη ἡ ἀγγουροσαλάτα;

— Τὸ εὐκολώτερο τοῦ κόσμου, ἀποκρίθηκε ὁ γιατρός. Θὰ σοῦ πῶ τώρα μιὰ συνταγή, ποὺ ὅσοι τὴν ἀκολούθησαν, μ' εὐγνωμονοῦν. Γιὰ νὰ γίνῃ λοιπὸν εὐκολοχώνευτη ἡ σαλάτα σου, κόβεις τὸ ἀγγούρι ψιλὸ-ψιλό, ρίχνεις λίγο ξύδι, μπόλικο λάδι, λίγο ἁλάτι, πιὸ πολὺ πιπέρι... Ἂν θέλῃς, προσθέτεις καὶ λίγη μουστάρδα. Τἀνακατεύεις στὸ πιάτο καλὰ-καλά. Ἔπειτα...

Ὁ γιατρὸς ἐδῶ στάθηκε σὰ συλλογισμένος. — Ἔπειτα; ἔκαμε ὁ φαγᾶς.

Κι' ὁ γιατρὸς συμπλήρωσε:

— Ἀνοίγεις τὸ παράθυρο καὶ... τὸ πετᾷς ἔξω μαζὶ μὲ τὸ πιάτο!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΑΠΟΙΟΣ ΠΟΘΟΣ

Σ' ἀλαργινὸ μὲ φέρνει τ' ὄνειρό [μου
Λαγγάδι παλαιϊκό, λησμονημένο
Σὲ κάποιο κορφοβούνι γνώριμό [μου
Πίσω ἀπὸ σύννεφα κι' ἀχνοὺς [κρυμμένο.

Σὲ μιὰ πηγή, δροσοπηγή, ἀπ' [τοῦ βράχου
Τὰ σπλάχνα ποὺ ἔβγαινε ὅπως [κυλοῦσε
Γοργοτρεχα, στοῦ δίσους τοῦ [ἀγγυμάχου
Τὴ βαρύθυμη ἐρημιὰ τραγου- [δοῦσε.

Κι' ἐδῶ τάχα σὰ μιὰ νύχτα, κα- [θάρια
Φεγγαρόφωτη νύχτα, ποὺ τ' ἀη- [δόνια
Ψέλναν γλυκόλαλη πρωτάκουστη [ἄρια
Ἀπ' τὰ πυκνὰ κι' εὐωδιασμένα [κλώνια.

...Ἐδῶ τάχα... στὸ φωτερὸ [σκοτάδι
Ἔννοιωσα κάποιο πόθο στὴν [ψυχή μου...
Ἐδῶ στ' ὄνειρεμένο τὸ λαγγάδι
Καὶ στὴ βουνοκορφὴ τὴ γνώριμή [μου.

Ἀνθιομένη Ἀμυγδαλιὰ

ΚΑΤΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Β'.

Καὶ ἐγὼ τῆς ἀπάντησα:

...«Φίλη μου, τὸ γράμμα σου μ' ἔκανε νὰ κλάψω. Γιατὶ θέλησα κι' ἐγὼ ποὺ γεννήθηκα καὶ μεγάλωσα μέσα σὲ μιὰ πολιτεία, νὰ σκύψω, νὰ ψάξω, νὰ δῶ τί μοῦ ἔχει μείνει καὶ τί θὰ ἀπομείνει ὕστερα ἀπὸ λίγο, γιὰ νὰ μοῦ θυμίζει τὸ παιδικά μου χρόνια.

Καὶ εἶδα μὲ πόνο, πὼς μᾶς μένουν πολὺ λίγα πράγματα, καὶ σὲ λίγο δὲ θἄναι οὔτε αὐτά. Δὲ μιλῶ γιὰ τὰ ἀγαπημένα πρόσωπα, ποὺ αὐτά, εἴτε δῶ, εἴτε κεῖ, μιὰ μέρα φεύγουν καὶ σοῦ ἀφήνουν ἕνα τόπο ἀδειανὸ ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ τὸν γεμίσῃς μὲ τίποτα πιά! Μιλῶ γιὰ τὰ ἄψυχα ἐκεῖνα ποὺ τοὺς δίνουμε ἐμεῖς ψυχή, ψυχὴ ἀπὸ τὴ δική μας, καὶ γι' αὐτὸ τὰ ἀγαπᾶμε καὶ πιὸ πολύ...

Εἴχαμε καὶ μεῖς δικά μας πράγματα ποὺ ἀνάμεσά τους μεγαλώσαμε, ποὺ τὰ ἀγαποῦσαμε καὶ μᾶς ἀγαποῦσαν κι' ἐκεῖνα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπὸ κεῖνα ποὺ δὲν ἀλλάζουν ποτὲ σὰν τὰ δικά σου. Ἐμεῖς δὲ μεγαλώσαμε πολὺ κοντὰ στὴ φύση. Μεγαλώσαμε ἀνάμεσα σὲ πράγματα περιωρισμένα καὶ ἐφήμερα, πράγματα ποὺ ἀλλάζουν καὶ χάνονται εὔκολα. Τὴ φύση τὴ βλέπαμε καὶ τὴ χαιρόμαστε στοὺς μακρυνοὺς μας περιπάτους, ἀλλὰ δλα ἐκεῖνα τὰ μέρη ἔχουν ἀλλάξει τόσο, ποὺ δὲν τὰ γνωρίζουμε πιά. Σὲ ὅ,τι λοιπὸν ἐπάνω δέσαμε τὴν παιδική ζωή μας κοντεύει νὰ μὴν ὑπάρχῃ καὶ ὅ,τι ἔχει μείνει θὰ χαθῇ κι' αὐτὸ μιὰ μέρα. Γιατὶ τίποτα δὲν εἶναι αἰώνιο ἀπ' αὐτά.

Κι' ἂν γυρίσω ἐγὼ σήμερα στὸ παλιό μας σπίτι, ἐκεῖ ποὺ γεννήθηκα, στὴν ἴδια τὴν αὐλή μας, τί θἄβρω γιὰ νὰ μοῦ θυμίζῃ τὰ παλιά; Ἡ μικρούλα μας τριανταφυλλιά, ποὺ ἀνεβασμένη στὸν τοῖχο μᾶς ἔδινε κάθε φορὰ ὅλη τὴ χαρὰ τοῦ Ἀπρίλη μὲ τὰ μετρημένα της τριαντάφυλλα, ἔχει ξεραθεῖ ἀπὸ χρόνια...

Ἡ μεγάλη λεύκα στὸ διπλανό μας κῆπο, ποὺ ἤταν ὁ ἄγγελος τῆς ἀνοιξῆς μὲ τα χελιδόνια ποὺ κάνανε ἐκεῖ τὶς φωλιές τους, ποὺ σκιρτοῦσαν τὰ φυλλώματά της ἀπὸ τὰ φτερουγίσματα, καὶ ἤταν ὁλόκληρη μιὰ πελώρια φωλιά, δὲν ὑπάρχει πιά...

Τὰ τέσσερα δέντρα ποὺ εἴχαμε στὴν αὐλή μας καὶ ποὺ ἀπάνω τους ζωντανεύανε οἱ ἐποχὲς τοῦ χρόνου, φεύγουν τὸ ἕνα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ τίποτα δὲν μποροῦσι νὰ τὰ ἐμποδίσει... Μήπως θὰ μποροῦσα νὰ σκύψω καὶ νὰ χαρῶ τοὺς θησαυροὺς ποὺ κρυβόντουσαν στὶς χαραματιές, στὶς σχισμάδες, ἀνάμεσα στὶς πλάκες μυστικὲς μυρμηκοφωλιές, ὁλόκληρα βασίλεια ξεπλαγιασμένων μαμουδιῶν, φτωχὰ χορταράκια ἢ κανένα περίεργο μανιτάρι ποὺ ξεφύτρωσε ἐκεῖ ἀπὸ τὴν ὑγρασία...

Μήπως θὰ μποροῦσα πιὰ νὰ χαρῶ τὶς φωνὲς καὶ τὰ φτερουγίσματα τῶν μικρῶν πουλιῶν, ποὺ ξεγελασμένα ἀπὸ τὰ δέντρα μας, φτιάνανε ὦς ἐμᾶς γιὰ μιὰ στιγμή, καὶ ξαναφεύγανε πάλι τρομαγμένα καὶ κυνηγημένα ἀπὸ τὶς φωνὲς καὶ τὰ γέλια μας...

Ὄχι δὲ μπορῶ, γιατὶ κι' ἐγὼ ἄλλαξα πολὺ ἀπὸ τότε; καὶ δὲν ὑπάρχει τίποτα δυνατὸ γιὰ νὰ μὲ ξαναφέρῃ κοντὰ στὶς περασμένες αὐτὲς χαρές.

Μήπως κι' ἂν πάρω τὸ δρόμο γιὰ τοὺς μακρινοὺς περιπάτους, ποὺ κάναμε τότε, στοὺς μοναχικοὺς δρόμους μὲ τὰ λιγοστὰ σπίτια, τὰ μεγάλα δέντρα καὶ τὰ βουνὰ ποὺ ξεχωρίζανε μακριά, θὰ μπορέσω νὰ ξαναζήσω τὶς περασμένες μέρες; Τίποτα δὲν εἶναι ἴδιο πιά. Σπίτια χτιστήκανε, δέντρα κοπήκανε, ἀνοίξανε πλατεῖες καὶ γέμισε κόσμο καὶ κίνηση ἐκεῖ ποὺ ἤταν ἔρημη.

Βλέπεις λοιπόν, ἀγαπητή μου φίλη, πόσο πιὸ εὐτυχὴς εἶσαι σὺ ποὺ γεννήθηκες καὶ μεγάλωσες σ' ἕνα μικρὸ μέρος, ἀνάμεσα στὴ φύση καὶ στὴν ὀμορφιά, καὶ τί κάνουμε μεῖς, ποὺ δὲν γνωρίσαμε τὸν πλούσιο αὐτὸ κόσμο. Τὸ μόνο ποὺ θὰ μείνῃ σ' ἐμᾶς ὕστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια, θὰ εἶναι μερικὲς εἰκόνες, ποὺ θὰ τὶς φυλᾶμε μὲ ἀγάπη μέσα μας, μὰ ποὺ μὲ τὸν καιρὸ θὰ ἐξεθωριάζουν κι' ἐκεῖνες πιὸ πολύ.

Κόρη τῶν Ἀθηνῶν

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΣΠΙΤΙΟΥ

Β'.

Κάθε φορά, ποὺ ἀκουμποῦσαν πάνω μου τὰ ὁλόδροσα παχουλὰ χεράκια τους, ριγοῦσα ὡς τὰ θεμέλια μου. Κι' ὁ ἀφέντης τὰ κοίταζε μὲ κάτι μάτια! Ἔπρεπε νὰ βλέπατε τὰ μάτια τοῦ ἀφέντη! Τώρα, ὤ, ὄχι! δὲ θὰ σᾶς ἔκανε καθόλου κακό, ἂν βλέπατε τὰ μάτια του! Ποτὲ δὲν τὰ εἶχα ἰδεῖ τόσο γλυκά, τόσο ἁπαλά, τόσο χαϊδευτικά. Στὴν ἀρχὴ ἔκανε δύο τρία διαστάχτικα βήματα πρὸς τὰ παιδιά, καὶ ὕστερα σιγὰ-σιγά, καθὼς κεῖνα στάθηκαν καὶ τὸν κοίταζαν κόβοντας τὸ παιχνίδι τους, προχώρησε ἀκόμα, στάθηκε μπροστά τους κι' ἀπίθωσε ἁπαλὰ τὰ διάφανα χέρια του στὰ κεφαλάκια τους. Τὰ πέρασε δυὸ τρεῖς φορὲς χαϊδευτικὰ ἀνάμεσα στὶς σκοῦρες μπουκλες, κι' ἄρχισε νὰ τοὺς μιλεῖ ἐνῶ ἀνεβοκατέβαινε τὸ ἀσθενικό του στῆθος.

Τοὺς ἔλεγε νἄρχονται, μεθαύριο, ποὺ θὰ τέλειωνε τὸ σπίτι, νὰ παίζουν κι' ἀπάνω τὸ κρυφτό.

Θὰ τοὺς ἔδινε γλυκά, πολλὰ γλυκά, καὶ θὰ τοὺς ἔλεγε κι' ὡραῖες ἱστορίες. Ἔπειτα τοὺς ἔδωσε κάτι ν' ἀγοράσουν καραμέλες. Ἐκεῖνα τοῦ φίλησαν τὰ χέρια κι' ἔφυγαν τρέχοντας κατὰ τὸ χωριό. Ὁ ἀφέντης στάθηκε καὶ τὰ κοίταζε ὡς ποὺ χάθηκαν στὸν κατήφορο, πίσω ἀπὸ τὸ μεγάλο πλατάνι. Ἔπειτα ἔστριψε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τὸ κεφάλι του. Μὰ ἐγὼ εἶδα! Ἦταν θολά, βουρκωμένα τὰ μάτια του! Ἔβγαλε τὸ μαντήλι καὶ τὰ σκούπισε.

***

Σὲ λίγες μέρες ἔφεραν καὶ τὰ καδρόνια γιὰ τὴ σκεπή μου. Τί χαρὲς καὶ τί τραγούδια ἔκαναν οἱ ἐργάτες καθὼς τὰ ἔβαναν! Ἔστησαν κι' ἕνα ξυλένιο σταυρὸ στὴν κορυφὴ κι' ἔδεσαν ἀπὸ μακρυοὺς σπάγγους ρόζ, θαλασσιὰ κι' ἄσπρα μεταξωτὰ μαντήλια, ποὺ ἀνέμιζαν χαρούμενα. Ὁ ἀφέντης ἤταν ὅλος χαρά, ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἀν καὶ φαινόταν πολὺ κουρασμένος καὶ περπατοῦσε μὲ κόπο. Κέρασε τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἔφερε καὶ ζεστοὺς μεζέδες.

Τὸ δειλινό, σὰν ἔφυγαν ὅλοι, αὐτὸς ἔμεινε. Ἦρθε κοντά μου καὶ σιγὰ-σιγὰ ἄρχισε νὰ περνᾷ τὶς παλάμες του, ποὺ τρέμαν κι' ἔκαιγαν, πάνω στοὺς τοίχους μου, ἐνῶ τὰ μάτια του, θολά καὶ κόκκινα, κοίταζαν ἀφηγημένα στὰ ἔλατα. Ἔξαφνα ἄνοιξε τὰ χέρια σὰ νὰ ἤθελε νὰ μ' ἀγκαλιάσει ὁλόκληρο, ἀκούμπησε πάνω μου τὸ μάγουλό του κι' ἄρχισε νὰ μοῦ ψιθυρίζει γρήγορα-γρήγορα καὶ κομμένα ἀπὸ λυγμούς: «Σπιτάκι μου, καταδικό μου, πότε θὰ τελειώσεις; Βιάσου λοιπόν! Δὲν καταλαβαίνεις πὼς μόνο σὰν ἀπογείρω σὲ κεῖνο σου τὸ μπαλκόνι, γ' ἀγναντεύω, πέρα κατὰ τὰ ἔλατα, μόνο τότε θὰ μοῦ ξαγρυθῇ ἡ ζωὴ ποὺ μοῦ φεύγει;...»

Ἀφέντη! δὲν καταλαβαίνω τίποτα ἐγὼ τὸ φτωχό. Καὶ τίποτα δὲ μποροῦσα νὰ κάνω. Μ' ἀνεχα χέρια, πῶς θὰ σ' ἀγκάλιαζα κεῖνη τὴ στιγμή, κι' ἂν μποροῦσα νὰ κλάψω κι' ἐγὼ πόσα θερμὰ δάκρυα θἄχυνα!..

Εἶχε σουρουπώσει πιὰ καλά. Μ' ἄφησε κι' ἔφυγε τρεκλίζοντας.

Τὴν ἄλλη μέρα ἄκουσα πέρα στὸ χωριὸ τὶς καμπάνες νὰ χτυποῦνε λυπητερά.

Ἀναταράχτηκα. Ἔπειτα, κατὰ τὸ μεσημέρι, κάποιος ἤρθε κι' ἔβγαλε τὰ μεταξωτὰ μαντήλια, ποὺ εἶχαν τυλιχτεῖ γύρω στοὺς σπάγγους, σὰ σημαῖες μεσίστιες. Κι' ἔπειτα τίποτα...

Μιμόζα

ΒΟΣΚΑΡΟΥ·Ι· (*)

Τὰ βοσκαροῦϊ στὸ βουνὸ
σφυρίζει, ξελαλοῦνει
κι ἡ ἐρημιὰ τοῦ ἡ σφυριὰ
τὰ μέσα μου τὰ λυώνει.
(Λαϊκὸ)

Τῆς μορφῆς σου ἡ ζωηράδα,
ποὺ φωτίζεται ἀπ' τὸ φῶς
τὸ θαμπὸ τοῦ φαναριοῦ,
εἶναι τῆς χαρᾶς ἡ σπίθα,
εἶναι ὁλόκληρη ἡ ζωὴ
τοῦ φτωχοῦ πανηγυριοῦ.

Ὡς χορεύεις μπροστελάτης
πεταχτὸ τζαμπουνιστό
καὶ λιγίζεις τὸ κορμί,
ζοῦνε μέσ' στὰ σωθικά σου
τῆς ζωῆς ἡ ξενοιασιά,
ἡ χαρά της κι' ἡ ὁρμή.

Ὦ, ζωὴ χαρὰ γεμάτη,
τῶν ἀνθρώπων τοῦ βουνοῦ,
φτερουγίζει μου ἡ καρδιὰ
ἡ θωριά σου μὲ μαγεύει,
πῶς πεθᾶν κι' ἐγὼ νὰ ζῶ
στὸ βουνό, στὴ λαγγαδιά.

Ἀρίων Φωτοϊσκιος

ΤΡΙΠΤΥΧΟΝ

Α'.

Μεσημέρι. Ζέστη καμίνι. Ὁ ἥλιος, στὴ δόξα του, κεντάει μὲ πυρωμένες σουβλιὲς ὁποιον βρῇ ἀνυπεράσπιστο ἐμπρός του. Ἡ ἀντηλιὰ ἔχει καταλύσει τὴν ἀτμόσφαιρα, καὶ θαρρεῖς πὼς ἔχει μαζευτεῖ ἀκόμα πιὸ σωμαγῆς πάνω στὸν Ὑμηττό, τόσο ποὺ τοῦ ἔχει ἐξουδετερώσει πιὰ κάθε χρῶμα καὶ δὲν μπορεῖς νὰ ξεχωρίσῃς ποῦ τελειώνει τὸ βουνὸ καὶ ποῦ ἀρχίζει ὁ οὐρανός. Πέρα γιὰ πέρα δὲν κυριαρχοῦσε παρὰ ἕνα θαμπόχρυσο χρῶμα ἀντηλιᾶς.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀτμόσφαιρα, ποὺ μοιάζει μὲ ρευστοποιημένο χρυσό, ξεχωρίζουν ἐπιβλητικὲς οἱ Στῆλες. Ἡ ἀντηλιὰ τὶς χρυσίζει κι' αὐτές, χωρὶς ὅμως νὰ κατορθώσῃ νὰ τὶς σβύσῃ. Τουνναΐζουν, μὲ τὸ νὰ ταιριάζῃ λίγο ἀπὸ κεχρομπάρι τοῦ μαρμάρου, τὶς κάνει νὰ φαίνωνται πιὸ ἐπιβλητικὲς στὴ σβέλτοσύνη τους. Ὦ, τὸ μεγαλεῖο τους, χρυσὲς αὐτές, μέσα σὲ μιὰ χρυσὴ ἀτμόσφαιρα, μὲ ἕνα ὁλόχρυσο βουνὸ γιὰ φόντο, καὶ μ' ἕνα χρυσὸ ἥλιο νὰ τὶς φωτίζῃ! Ἦταν μιὰ ὑπέροχη συμφωνία χρωμάτων.

Καὶ γιὰ μιὰ στιγμή, τὶς φαντάστηκα ὄχι σὰν ἄψυχα μάρμα-

(*) Τσοπανόπουλο.

ρα, παρά σὰ μιὰ ὁμάδα ἀπὸ βεργόλιγνες Δαναΐδες, μὲ τὶς θεῖες ἁρμονικὲς τους γραμμές, νὰ ἔχουν σταθεῖ γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ βοηθήσουν τὴν ἀδελφή τους, ποὺ ἀπαυδισμένη πιὰ ἀπὸ τὴ λαύρα τοῦ μεσημεριοῦ, καὶ κουρασμένη ἀπὸ τὸν πολὺ δρόμο ποὺ εἶχε διατρέξει, εἶχε γείρει κάτω νὰ ξεκουραστῇ . . . ἢ νὰ πεθάνῃ.

Β'.

Ὁ ἥλιος μόλις εἶχε δύσει. Στὸν οὐρανό, ἀκριβῶς πάνω ἀπὸ τις Στῆλες, ξανοίγουνε δυὸ φωτοδέσμες, ποὺ ἔπερναν τὴ βόση τους ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ βουνὸ τῆς Ἀκροπόλεως, λὲς καὶ τὶς ξέχυναν δύο ἀόρατοι φανταστικοὶ προβολεῖς. Εἶχαν ἕνα χρῶμα ἀχνὸ ρόζ, ἀέρινο. Καὶ τὶς χώριζε, καὶ τὶς πλαισίωνε ἕνα ἄλλο ἀέρινο χρῶμα: τὸ θαλασσί τ' οὐρανοῦ. Καὶ ὅλα μαζί, κατέληγαν σ' ἕνα διαφανὲς ἄσπρο, πάνω ἀπὸ τὸ μῶβ τοῦ Ὑμηττοῦ. Ὦ! μιὰ ἕνα μῶβ, ποὺ καὶ ζωγραφιὰ νὰ τὸ ἔβλεπα, θὰ ἔλεγα πὼς ὁ ζωγράφος τὸ ἔχει παρακάνει. Ἕνα μῶβ βαθύ, ζεστό, κομμένο ποῦ καὶ ποῦ μὲ στίγματα τεφροπράσινα, ποὺ θαρροῦσες πὼς ἦταν ἐπίτηδες βαλμένα πάνω του, γιὰ νὰ τὸ ἐξωραΐζουν.

Καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ τοπεῖο, σὰ σὲ φανταστικὸ πλαίσιο, οἱ Στῆλες.

Τὸ σύνολο τοῦ φωτισμοῦ, ἔδινε στὸ κτιρινισμένο τους μάρμαρο κάτι ἀποχρώσεις χρυσόξανθες, σὰ μιὰ ζωντανὴ ξανθὴ σάρκα παιδιοῦ, καὶ τὰ σκαλίσματά τους, μέσα στὴν ἀφάνταση διαύγεια τῆς ἀτμόσφαιρας, φαινόνταν σὰν ἕνα ἀφαχνοῦφαντο πτυχωμένο πέπλο, καμωμένο ἀπὸ ἕνα θεῖο χέρι. Καὶ μὲ τὶς ἁρμονικές τους γραμμές, φάνταζαν τόσο, ποὺ δὲν ἤξερες ἂν ἦταν ἄψυχο μάρμαρο, ἢ τίποτε ἱέρεια μὲ τὰ λευκὰ πολύπτυχα πέπλα, ξαναζωντανεμένες γιὰ μιὰ στιγμὴ γιὰ νὰ προσκυνήσουν, νὰ ἀποχαιρετήσουν τὸν θεὸ Ἀπόλλωνα, ποὺ πήγαινε νὰ ξεκουραστῇ ἀπὸ τὸ μόχθο τῆς ἡμέρας.

Γ'.

Νύχτα βαθειά. Ὁ οὐρανός, φωτισμένος ἀπ' τ' ὁλόγιομο φεγγάρι, θαρρεῖς καὶ εἶναι μιὰ ἄχνη ἀσημιοῦ, ὁλόκληρος. Ὁ Ὑμηττὸς σκοτεινός, πιὰ σ' ὅλη τὴ φωτοχυσία, φαίνεται μαῦρος στὶς διάφορες δίπλες του. Ἐπιβλητικὸς σὲ ὄγκο καὶ σὲ χρῶμα, σοῦ δίνει, ὅταν τὸν θωρεῖς, μιὰν ἀνατριχίλα, σὰ νὰ ἀντικρύζῃς ξωτικὸ βουνὸ ὁλόμαυρο, ποὺ κυνηγάει νὰ πιάσῃ τὸ φοβισμένο φεγγαράκι, ποὺ ὅλο τρέχει νὰ τοῦ ξεφύγῃ.

Ὅλα εἶναι πνιγμένα στὴν ἀσημόχρωμη ἄχνη, καὶ δὲν μπορεῖς νὰ ξεχωρίσῃς, ἕνα γύρο, τίποτα τὸ ἰδιαίτερο παρὰ μόνο . . .

. . . μόνο σ' ἕνα ἀνοιχτὸ ὁλόασπρο κάμπο, ὑψώνονται οἱ Στῆλες

Ἴσιες, γαλακτόχρωμες ἀπ' τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, ὑψώνονται μὲ περηφάνεια, σὰ νὰ λένε πὼς ὅλα γύρω εἶναι δικά τους, κι' αὐτὲς εἶναι οἱ βασίλισσες. Καμαρώνουν.

Καὶ ἄθελά σου ρωτιέσαι, ἂν πράγματι μπροστὰ σου ἔχεις ἄψυχα μάρμαρα, καὶ ὄχι τίποτε ξωτικὲς κοπέλλες, τίποτε λιγερὲς νεράϊδες, ποὺ ἀσημοντυμένες, ἐπρόβαλλαν ἀπ' τὴ σκιὰ τοῦ μαύρου βουνοῦ ποὺ τὶς πλισιώνει, γιὰ νὰ παίξουν, γιὰ νὰ κυνηγήσουν κι' αὐτὲς μαζί του τὸ φοβισμένο φεγγαράκι, ποὺ ὅλο τρέχει, τρέχει νὰ τοὺς ξεφύγῃ!

Σαρδανάσταλος

ΤΑ ΤΡΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

Εἶμαι ἕνα μικρό, κομψοδεμένο βιβλίο. Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς ποὺ μ' ἔφεραν ἐδῶ, σ' αὐτὴ τὴ μεγάλη κοσμοσύχναστη αἴθουσα, μὲ τὶς πολλὲς πόρτες καὶ τὶς βιβλιοφορτωμένες βιτρίνες. Κάποιο πρωΐ μ' ἀνέβασαν ἐδῶ ἐπάνω καὶ μὲ σφήνωσαν ἀνάμεσα σὲ δυὸ ἄλλα βιβλία, ποὺ εἶναι ἐντελῶς ὅμοια μὲ μένα. Εἶναι δυὸ πολὺ κομψὰ βιβλία, λιγάκι παλιὰ μόνο, μὰ ἔχουν κι' ὁμορφες ζωγραφιὲς ἀπέξω, ποὺ κάνουν πολὺ φιγούρα. Εἶναι περίεργο, κι' ὅμως . . . ἔχουν καὶ τὰ δυὸ τὴν ἴδια ζωγραφιὰ καὶ τὸ ἴδιο ὄνομα· εἶναι λιγάκι ξεθωριασμένο καὶ στὰ δυό, μὰ πάντα εἶναι ἕνα ὡραῖο ὄνομα: Graziella.

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ κάναμε σχέσεις· μοῦ φάνηκαν πολὺ καθὼς πρέπει καὶ τὰ δυό. Φαίνεται πὼς κι' ἐγὼ κατέτρεχα τὴ συμπάθειά τους, γιατὶ μοῦ εἶπαν πὼς ἔχω ὡραῖο ὄνομα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τὄνομά μου κάνει πολὺ αἴσθηση: Jocelyn· κι' ἡ ζωγραφιά μου εἶναι μιὰ ὄμορφη φωτογραφία, λιγάκι παράξενη: σὲ μιὰ σπηλιά, ἕνας παπᾶς μὲ λυπημένη ὄψη, σκυμμένος πάνω σὲ μιὰ ξανθιὰ κοπέλλα μὲ κλεισὰ μάτια.

Καθὼς ἔμαθα ἀμέσως ἀπὸ τοὺς δυό μου συντρόφους, στὰ ράφι μας βρίσκονται ἀποκλειστικὰ βιβλία τῆς ράτσας μας. Ἔγειρα λιγάκι πρὸς τὰ ἔξω καὶ κοίταξα δεξιὰ κι' ἀριστερά μου. Στὸ τελευταῖο τοῦ ραφιοῦ μας μπόρεσα νὰ διακρίνω τὄνομα: Geneviève.

Ἀπέναντί μας, στὸν ἄλλο τοῖχο, βρίσκονται σειρὲς ὁλόκληρες ἀπὸ τεράστια βιβλία κατάμαυρα μὲ χρυσὰ στολίδια· εἶναι σπουδαῖα πρόσωπα, καθὼς μοῦ λέγουν οἱ δυό μου σύντροφοι, καὶ ὅλη μέρα ἄλλο δὲν κάνουν, παρὰ νὰ τεντώνουνται καὶ νὰ δείχνουν τὰ στολίδια τους μὲ πολὺ ματαιοδοξία. Πολὺ σαχλὰ ὑποκείμενα . . .

Στὴν αἴθουσά μας μπαινοβγαίνουν διαρκῶς πολὺς κόσμος. Πλησιάζουν τὰ ράφια, κατεβάζουν βιβλία, τὰ φυλλομετροῦν, καὶ τὶς περισσότερες φορές, ἀφοῦ δώσουν κάτι σ' ἕνα γηραλέο κύριο ποὺ ὅλη μέρα πηγαινοέρχεται, τὰ παίρνουν καὶ φεύγουν . . .

Σήμερα, ἦρθε στὰ μέρος μας ἕνας μελαχροινὸς νέος μὲ γυαλιά, ἄπλωσε τὸ χέρι του στὸ ράφι μας καὶ μὲ κατέβασε· μὲ φυλλομέτρησε κάμποσο κι' ὕστερα, πλησιάζοντας τὸ γηραλέο κύριο, τοῦ δωσε κάτι, μ' ἔβαλε κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη του καὶ βγῆκε . . .

. . . . . .

Τώρα βρίσκουμαι στὴ νέα μου θέση, σὲ μιὰ φτωχικὴ κάμαρα, σφηνωμένο ἀνάμεσα σὲ δυὸ κόκκινα βιβλία, λιγάκι παλιωμένα, στὸ πάνω ράφι μιᾶς μικρῆς βιβλιοθήκης. Τὸ περίεργο εἶναι πὼς ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ καινούργιους μου συντρόφους, ἔχει τὸ ἴδιο ὄνομα, ποὺ εἶχαν κι' οἱ δυὸ ἄλλοι στὴ μεγάλη κάμαρα μὲ τὰ πολλὰ βιβλία. Εἶναι τὸ ἴδιο γλυκὸ ὄνομα: Graziella. Τοῦ ἄλλουνοῦ τ' ὄνομα εἶναι ξεθωριασμένο καὶ δὲ φαίνεται· μοῦπε ὅμως πὼς τὸ λένε: Geneviève.

Τώνης Ἑρμουπολίτης

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ καρδιά μας μοιάζει μὲ τὸ εἶδος τῶν δέντρων, ποὺ δὲν δίνουν τὸ βάλσαμό τους γιὰ τὶς πληγὲς τῶν ἀνθρώπων, ἂν δὲν χτυπηθοῦν καὶ πληγωθοῦν ἀπ' τὸ σίδερο τὰ ἴδια.

Chateaubriand

Γιὰ τὶς εὐαίσθητες ψυχὲς ἡ ἐξορία εἶναι πολλὲς φορὲς ἕνα μαρτύριο πολὺ σκληρότερο κι' ἀπ' τὸ θάνατο.

Mme de Stael

Τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν εἶναι σὰν ἠμιτελῆ ἀγάλματα: Τὸ ἕνα ξεθάβεται ἀκρωτηριασμένο ἀπ' τὰ χρόνια, τὸ ἄλλο δὲν ἔχει ἀκόμα πάρει τὴν τελειότητά του.

Chateaubriand

Ὁ χρόνος δὲν ἔχει ἐξουσία παρὰ μόνο στὶς ὧρες, καμμιὰ στὶς ψυχές. Αὐτὸς ποὺ δὲν αἰσθάνεται πιά, δὲν ἔχει ποτὲ αἰσθανθεῖ.

Lamartine

Ὅλες οἱ εὐτυχίες μοιάζουν, ἀλλὰ κάθε δυστυχία ἔχει τὴν ἰδιαίτερή της φυσιογνωμία.

Tolstoï

Ἔρση Δρόσου

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Πέτρο, σὺ ρούφηξες τὴ βυσινάδα;

—Ὄχι, τὸ παξιμάδι τὴ ρούφηξε.

— Ποῦ 'ναι το τὸ παξιμάδι;

— Τὸ ἔφαγα, μαμμά, πρὸς τιμωρίαν του.

Γεώργιος Ἀβέρωφ

***

Μαμμά:—Μαρία, γιατὶ ἔβαλες τὴν κάλτσα σου ἀνάποδα;

— Γιατὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ εἶναι τρύπια.

Λυσόχαρτο

***

Ὁ μπαμπᾶς πρὸς τὴ μαμμά:

— Διάβασα σήμερα ὅτι τὸ καρποῦζι συνιστᾶται εἰς τοὺς πάσχοντας ἀπὸ τὰ νεφρά.

Κι' ὁ μικρὸς Τάκης, βλέποντας ἕνα τεράστιο καρποῦζι στὸ τραπέζι:

—Ἄχ, μαμμά μου, ἔχω κάτι φριχτοὺς πόνους στὰ νεφρά!

Μπουμπουλίνα

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 16 Δεκεμβρίου 1930

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὀδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὅποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

ΤΟ ἐρχάμενο φυλλάδιο — 27 Δεκεμβρίου—θὰ εἶναι τὸ Χριστουγεννιάτικο, μ' ἐπίκαιρα διηγήματα καὶ καλλιτεχνικὲς εἰκόνες. Τὸ δὲ μεθεπόμενο—3 Ἰανουαρίου—θὰ εἶναι τὸ Πρωτοχρονιάτικο, ἐπίσης γιορτινὰ στολισμένο. Θὰ σᾶς ἔλθουν λίγο «κατόπιν ἑορτῆς», ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ. Οὔτε τὰ Χριστούγεννα, βλέπετε, οὔτε ἡ Πρωτοχρονιὰ πέφτουν φέτος Σάββατο, ἢ τουλάχιστο Κυριακή, ὅπως ἄλλες χρονιές . . .

Ὁ κ. Φαῖδων σᾶς μίλησε γιὰ τὸ μεγάλο Χριστουγεννιάτικο Τεῦχος τῆς «Νέας Ἑστίας». Σᾶς τὸ συσταίνω κι' ἐγώ. Εἶναι πραγματικῶς κάτι ἔκτακτο, θαυμάσιο, μὲ πλῆθος καλλιτεχνικὲς εἰκόνες, ἑλληνικὲς καὶ ξένες, καὶ μὲ διαλεχτὴ ὕλη, ἄφθονη—65 κομμάτια! - ἐπίκαιρη καὶ πρωτότυπη, γραμμένη ἀπὸ τοὺς κορυφαίους παλαιοὺς—Ἀκαδημαϊκοὺς κτλ.—καὶ τοὺς καλύτερους νέους μας λογοτέχνες. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς εἶναι κι' οἱ πολὺ ἀγαπητοί σας συνεργάτες μου Τέλλας Ἄγας, Μιχ. Στασινόπουλος, Γιάννης Κουτιούλης καὶ Λίλα Καρακάλου.

Ὁ ἀγαπητός μοῦ συνεργάτης κ. *Γιάννης Καμαρινάκης* εὐχαριστεῖ τὴν *Κυρὰ-Φροσύνη* γιὰ τὰ καλά της λόγια καὶ τὴν πληροφορεῖ ὅτι τὰ «Ταξιδευτικά» του, ποὺ τόσο τῆς ἀρέσουν, θὰ τυπωθοῦν ἀργότερα σὲ βιβλίο μαζὶ μὲ ἄλλα.

Μεγάλη Ἑλλάς, ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ ζήτημα εἶναι πιὰ παλιό, καὶ μπήκαμε καὶ σὲ νέο τόμο, ποὺ φυσικὰ ἔχει καὶ πολλοὺς νέους ἀναγνῶστες—δυστυχῶς δὲν μπόρεσα νὰπαντήσω νωρίτερα στὸ γράμμα σου—ἂς μὴν ἀνακατέψουμε πιὰ *Ρόδη Οὐράνη* καὶ *Περιπλοκάδα*, ἀλλ' ἂς ἔρθουμε στὴν οὐσία ποὺ μπορεῖ νὰ ἐνδιαφέρῃ γενικά. Θυμοῦμαι πολὺ καλὰ ὅτι δὲν ἔγραφες περὶ «δικαιώματα» ἀλλὰ «χαρίσματα», καὶ παραδέχομαι ἀπολύτως τὴν ἰδέα σου ὅτι, σήμερα τουλάχιστο, τὰ χαρίσματα, τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, εἶναι πιὸ χρήσιμα στάβγρια παρὰ στὰ κορίτσια. Καὶ τοῦτο, γιατί, ὅπως λές, ἕνα ἀγόρι, ὅσο κουτὸ κι' ἂν εἶναι, οἱ γονεῖς του, ἂν ἔχουν τὰ μέσα, θὰ τὸ σπουδάσουν, καὶ θὰ γίνῃ ἕνας φευτογιατρὸς ἢ ἕνας φευτοδικηγόρος, ποὺ θὰ παίρνῃ τὸν κόσμο στὸ λαιμό του. Ἐνῶ ἀπὸ τὰ κορίτσια, κι' ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔχουν τὰ μέσα, δὲν σπουδάζουν παρὰ μόνο τὰ ἔξυπνα, μόνο ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν τὴν κλίση, τὸ χάρισμα, τὸ δῶρο. Καὶ φυσικὰ δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ βγοῦν φευτοπιστήμονες καὶ νὰ βλάψουν τὴν κοινωνία.—Ἡ παρεξήγηση προῆλθε ἀπὸ τὴ ἔκφραση «περὶ χρήσιμα», ποὺ ἴσως ἐδῶ δὲν ἦταν ἡ κυριολεξία. Γιατὶ τὰ χαρίσματά τὸ ἴδιο εἶναι χρήσιμα καὶ στὰ ἀγόρια καὶ στὰ κορίτσια. Μόνο ὅτι *συμφέρει στὴν κοινωνία* νὰ τὰ ἔχουν μᾶλλον τἀγόρια παρὰ τὰ κορίτσια. Αὐτὸ ἤθελες νὰ πῇς. Κι' οὔτε «ἐπρόδοσες τὸ φύλο σου». Ἀπεναντίας . . .

Μὲ συγκίνησε πολύ, *Ἴας*, αὐτὴ ἡ ἱστορία τῆς συμμαθητρίας σου, ποὺ δὲν ἔχει στὸν κόσμο παρὰ μιὰν ἀρρωστη ἀδελφή, κι' εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐργάζεται γιὰ νὰ διατηρῆται καὶ συγχρόνως νὰ σπουδάζῃ γιὰ τὸ μέλλον. Ἀλλὰ οὔτε τὸ φαΐ ποὺ χρειάζεται ἔχει, οὔτε κἂν τὸν ὕπνο, ἀφοῦ ἡ δύστυχη δὲν μπορεῖ νὰ κοιμᾶται παρὰ τρεῖς ὧρες τὸ ἡμερόνυχτο . . . Ἡ Κυβέρνησή . . . καὶ τί μπορεῖ νὰ τῆς κάμῃ ἡ Κυβέρνηση; Εἶναι τόσο πολλοὶ αὐτοὶ ποὺ ἔχουν ἀνάγκη! . . . Ἐσεῖς ὅμως κάτι μπορεῖτε νὰ κάμετε γιὰ τὴ συμμαθήτριά σας, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς μικροὺς καὶ κρυφοὺς αὐτοὺς ἐράνους: Νὰ τὴ συστήσετε π: χ: μὲ μιὰ συγκινητικὴ ἀναφορά, ὑπογραμμένη ἀπ' ὅλες σας, σὲ κάμμιὰ πλουσία κυρία ἢ σὲ κανένα Φιλανθρωπικὸ Σύλλογο, ἢ στὸν κ. Δήμαρχο . . . ξέρω κι' ἐγώ; Ρωτήστε κι' τὸν Γυμναστάρχη σας, τοὺς καθηγητές σας. Αὐτοὶ θὰ σᾶς ὑποδείξουν τὸ κατάλληλο πρόσωπο.

Εὐτυχῆς, *Σαπουνόφουσκα*, ἡ *Περιπλοκάς* ζῇ καὶ βασιλεύει. Τὴ Μαρὴ Ἀγγελία ποὺ εἶδες, τὴν ἔστειλε ὁ φίλος μας ἐκεῖνος ἀπὸ παρεξήγηση. Διάβασε δηλ. σὲ μιὰ ἐφημερίδα ἕνα νεκρώσιμο μὲ τὸ ἴδιο ὀνοματεπώνυμο καὶ νόμισε πὼς ἦταν τῆς *Περιπλοκάδος*. Ἡ ἴδια μοῦ γράφει ὅτι ἴσως κάποιος φίλος της, γιὰ νὰστειεύθῇ, δημοσίευσε τὸ νεκρώσιμο αὐτό. Μπράβο! πολὺ ὡραῖο ἀστεῖο! . . .—Ὅσο γιὰ κείνους ποὺ δὲν δέχθηκαν τὴν πρότασή σου γι' ἀνταλλαγὴ Μ. Μυστικῶν, ἤτοι ποὺ δὲν σοῦστειλαν ἀκόμη τετράδιο, ὑποθέτω ὅτι δὲν θἄχαν καιρό. Π: χ: ἡ *Λορελάϊ* μὲ τόσες δουλειές ποὺ ἔχει τώρα, εὐκαιρεῖ καὶ γι' ἀνταλλαγές;

Δὲν ξεφνιάστηκα, *Βασίλισσα τοῦ Δάσους*, γιατ', εἶμαι συνηθισμένη ἀπὸ τέτοιες ἐκλεῖψεις. Χάρηκα μόνο ποὺ ξαναφάνηκες καὶ ποὺ τώρα βέβαια θὰ μοῦ γράψῃς συχνά. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ καὶ ποὺ θὰ φροντίσῃς νὰ μὲ γνωρίσῃς κι' σ' ἄλλα παιδιά. Ναί, ἡ δημοτικὴ τοῦ γράμματός σου, ἂν καὶ πρώτη φορὰ τὴ γράφεις, εἶναι ἀρκετὰ καλή, κι' ὑποθέτω ὅτι τέτοια θὰ εἶναι καὶ στὰ διηγήματα ποὺ ἑτοιμάζεις γιὰ τὴ Σελίδα.

Ἱππότη Λόγχη, τὸ εἶδος τῆς «περιφρένειας» σου μᾶρέσει πολύ: Νὰ κρυβῇς τὸν πόνο σου ἀπὸ τοὺς ἄλλους κὰι νὰ κάνῃς τὸ χαρούμενο· νὰ μὴ δείχνῃς ὅτι σὲ λύπησε μιὰ ἀποτυχία—μιὰ ἤτανε στὸ παιγνίδι κτλ. —καὶ γενικὰ νὰ προσπαθῇς νὰ μὴν καταλαβαίνῃ ὁ πλατύνός σου ὅτι πάσχεις. Ὄχι, δὲν εἶναι «ἀκαταδεξία» αὐτό· εἶναι μιὰ εὐγενικὴ ἀξιοπρέπεια κι' ἀπαιτεῖ μιὰ ἀντρίκια δύναμη ποὺ δὲν τὴν ἔχουν ὅλοι. Ἡ Δραματικὴ Σχολὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου ἀνοιξε ἀπὸ τὸν περασμένο Ὀκτώβρη. Τοῦ χρόνου μπορεῖς νἄρθῃς, καὶ τὸ πτυχίο ποὺ θἄχῃς τότε, θἄναι βέβαια ἀρκετό.

Ἡ *Φεγγαρόλουστη Νυχτιά* ἐξήτησε γιὰ δῶρο πρωτοχρονιάτικο ἀπὸ τὴ μαμμά της, νὰ τῆς ἐπιτρέψῃ φέτος νὰ μπῇ στὴν κίνησή μας. Κι' ἡ μαμμά, ποὺ ὡς πέρυσι τὴν ἔβρισκε «μικρή», τῆς τὸ ἐπέτρεψε, γιατὶ παρατήρησε πὼς ἀφότου ἔγινε συνδρομήτριά μου, γράφει καλὲς ἐκθέσεις καὶ μικρὰ ποιήματα ποὺ τὴν ὠφελοῦν. Ἔτσι πῆρε αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο, καὶ μοῦ παρήγγειλε μάλιστα νὰ τῆς τὸ δημοσιεύσω μὲ τἀρχικά της. «Ἂς μὲ ἀνακαλύψουν—μοῦ γράφει—δὲν πειράζει· φτάνει νἄχω πάντα τὸ ἴδιο ψευδώνυμο, γιὰ νὰ μὲ μάθουν μ' αὐτὸ τὰ Διαπλασόπουλα». Πολὺ ὡραῖα!

Κι' ἐγὼ χαίρω, *Πανελλήνιο Ὀνειρο*, ποὺ ἀπὸ σήμερα «εἶσαι μέλος τῆς πολιτείας τῆς Διαπλάσως». Τὸ πρῶτο σου γράμμα μ' εὐχαρίστησε πολύ, καὶ τώρα παρμένω τὸ δεύτερο, τὸ τρίτο . . . Ὀλίγγὸ σοῦ ἔστειλα. Ἀσπάζομαι τὸν ἀδελφό σου, τὸν παλιό μου φίλο.

Ὁ *Νάρκισσος* μοῦ γράφει: «Μὲ μεγάλη συγκίνηση συμμετέχω κ' ἐγὼ στὴ δίκαιη περηφάνεια σου καὶ καὶ στὴ χαρά σου, γιὰ τὸ αἴσιο φθάσιμο σ' ἔγκυρο τόσο προχωρημένο στάθμὸ ζωῆς—53 χρόνια!—καὶ σοῦ εὐχομαι νὰ τὰ χιλιάσῃς. Πόσες γλυκειὲς ἀναμνήσεις δὲν μοῦ ἔφερε ἡ ἀναγγελία τῶν Νέων τοῦ 1931! Δεκατέσσερα τώρα χρόνια ἐπαναλαμβάνεται γιὰ μένα ἡ ἀναγγελία αὐτὴ μὲ περιεχόμενο καλύτερο κάθε φορὰ ἀπὸ τὸ προηγούμενο . . .» Κι' ἐξακολουθεῖ φραιότατα ὁ καλός μου φίλος, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν ἔχω τόπο νὰ ἐξακολουθήσω. Θὰ τοῦ πῶ μόνο, ὅτι οἱ λύσεις ἐκεῖνες δὲν ἔχουν καμμιὰ σπουδαία διαφορά, ὥστε θὰ θεωρηθοῦν ὀρθές.

Τριανταφυλλένιο Δάκρυ, ἔχω μπροστά μου τρία ὡραιότατα γράμματά σου. Χαίρω γιὰ τὴ γνωριμία σου μὲ τὴ *Μικρομέγαλη* κι' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ σχέδια ποὺ κάνατε γιὰ μένα. Ὀδτε μοιρολάτρης εἶσαι οὔτε προλητικός. Ὅλοι οἱ ἀνθρωποι, κι' οἱ πιὸ θετικοί, ἔχουν κάτι τέτοια *γούρια* κι' αἰσθάνονται κάτι τέτοιες χαρές. Χαρτὶ σοῦ ἔστειλα. Ἀ! προστέθηκε στὴ συντροφιὰ καὶ τὸ *Δάκρυ Χαρᾶς*; Τί καλά!

Κρητικό Ἀκρογιάλι, θὰ εἶδες ὅτι αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο σοῦ ἐνέκρινα. Ναί. ἂν καὶ πέντε χρόνια συνδρομήτρια, εἶναι ἡ δευτέρα φορὰ ποὺ μοῦ γράφεις· ἐλπίζω ὅμως ὅτι τώρα ποὺ πῆρες καὶ ψευδώνυμο, θὰ μοῦ γράφῃς συχνά. Ἄλλωστε εἶσαι ἀρκετὰ προχωρημένη στὸ σχολεῖο—τὸ βλέπω κι' ἀπὸ τὸ ὡραῖο γράμμα σου—καὶ μπορεῖς ἐξαίρετα νὰ λαβαίνῃς μέρος στὴν κίνησή.

Ἡ *Ἐρείκη* μοῦ γράφει: «Μακάρι νὰ σοῦ ἔμοιαζα καὶ τἄλλα περιοδικά! λέγω καμμιὰ φορὰ ἀπὸ μέσα μου. Ἀλλ' ἔπειτα πάλι σκέπτομαι πὼς εἶναι καλύτερα ποὺ δὲν σοῦ μοιάζει κανένα. Ἔτσι, ἐπειδὴ ἀποτελεῖς ἐξαίρεση, εἶσαι ἀκόμα πιὸ ὡραία. Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ θὰ ἐξακολουθήσω νὰ σὲ παίρνω σ' ὅλη μου τὴ ζωή . . .» Στὴ *Χαραυγὴ* καὶ στὸ *Μικρὸν Ἐδιάσων*, ποὺ ρώτησαν κάποτε ποιά εἶναι ἡ καλύτερη Ἑλληνικὴ Μυθολογία, συσταίνει τὴ Μυθολογία τοῦ Γάλλου P. Decharme. Ὑπάρχει κι' ἑλληνικὴ μετάφρασις καὶ θὰ μείνουν ἀπ' αὐτὴ πολὺ εὐχαριστημένες . . .»

Δὲν ὑπάρχει κορίτσι στὸν κόσμο ποὺ νὰποστρέφεται τὸ γράψιμο ὅσο ἡ *Νυφούλα*! Κι' ἡ ἀδελφή της ἀκόμα ἔχει σχεδὸν ἕνα μήνα νὰ λάβῃ γράμμα της. Ἐμένα ὅμως μοῦ γράφει σήμερα ἕνα μεγάλο κι' ὡραῖο γράμμα, γιὰ νὰ μοῦ πῇ πόσο τῆς ἀρέσουν τὰ μυθιστορήματά μου καὶ γιὰ νὰ ρωτήσῃ πὼς ἡ *Ἀλίκα Καρακάλου* ξέρει τόσο καλὰ τὴν ψυχολογία τῶν παιδιῶν, ὅσο φαίνεται στὰ διηγήματα ποὺ δημοσιεύει; Μήπως ἔχει στὸ σπίτι της κανένα μικρὸ ἀδελφάκι, κανένα ἐξαδελφάκι; Γιατὶ αὐτά, λέει, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπὸ τὴ φαντασία της παρ' ἀπὸ τὴ ζωή.

Ἡ *Ἑλένη Θ. Παπαδοπούλου*, ποὺ μοῦ ἐνέγραψε τρεῖς νέες συνδρομήτριες, μοῦ γράφει: Ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ διαδοθῇς, νὰ σὲ γνωρίσουν ὅλοι ἐσένα, ποὺ εἶσαι τόσο τερπνὴ καὶ ὠφέλιμη. Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ θὰ προσπαθήσω νὰ ἐγγράψω ὅσο μπορῶ περισσότερα κορίτσια ἀπὸ τὴν τάξη μου, κι' εἶμαι βεβαία ὅτι ὅσες θὰ σὲ γνωρίσουν, θὰ μείνουν κατευχαριστημένες . . .» Εὐχαριστῶ πολὺ τὴν καλή μου φίλη, ποὺ ἐλπίζω νὰ πάρῃ καὶ ψευδώνυμο καὶ νὰ μοῦ γράψῃ συχνά. Γιατὶ τώρα μόλις, ὕστερ' ἀπὸ 4 χρόνια, «κατόρθωσε, ἢ μᾶλλον *ἐτόλμησε*» νὰ μοῦ στείλῃ τὸ πρῶτο της γράμμα . . .

Σ' ἄλλους δὲν ἔχω τόπο νὰπαντήσω σήμερα. Καὶ φυλάγω γιὰ τὸ ἑπόμενο τὰ ὡραῖα γράμματα τῆς *Νταΐζης*, *Ἀκούρδιστου Ρολογιοῦ*, *Βύρωνος*, *Νέλλης*, *Χάϊδως*, *Ἀγκαθιοῦ*, *Σαρδανάπαλου*, *Κύκλας τοῦ Χαλανδρίου*, *Νείνου Αὐγερίτη*, *Κατσαρίδας*, *Λευκοῦ Κύκνου*, *Βιολέττας*, *Οὐρανίου Τόξου*, *Βάσιγκτων*, *Μικρομέγαλης*, *Λιλιάνας*, *Μύρου τῆς Ἀνδρου*, *Μαραμένου Λουλουδιοῦ*, *Ἥρως*, *Συλφίδος* καὶ *Νυφούλας τ' Οὐρανοῦ*.

Ὅσους ξεσπάθωσαν, ποὺ εἶναι πολλοί, θὰ τοὺς ἀναφέρω ἐπίσης στὸ ἐρχόμενο.

Τὸ Σῆμα δὲν εἶναι ἀκόμη ἕτοιμο. Τοῦ λείπει ἡ κελευταία ἐπεξεργασία. Ἀλλὰ γρήγορα θὰ γίνῃ κι' αὐτὴ καὶ θὰ τὸ ἔχετε.

Γιατὶ δὲν λαβαίνω Συλλογὲς Ἀσκήσεων; Μόνο καμμιὰ δεκαπενταριὰ ἔχω λάβει ὡς σήμερα "Ὅλοι, βλέπω, περιμένουν τὴν τελευταία ἡμέρα. Κάμετε λοιπὸν πιὸ γρήγορα!

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ἕως τὴν 30 Νοεμβρίου 1931 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ. σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Μαγιάνα, κ. (ΣΜ). Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ, κ. (Γειά σου Γυφτοπούλα). Πάνος Μαχαβαράτας, ἀ. (. . . ; . . .). Θέτις, κ. (ΤΔ). Ἰουδίθ, κ. (ΜΣ). Τίμος Φαεινός, ἀ. (ΚΣ). Βάγκνερ, κ. (. . .). Εὐαίσθητη Καρδούλα, κ. (ΡΜ). Βένδα, κ. (ΜΜ). Ἀγνή, κ. (ΕΝ). Εὐδέλις ἀ. (ΓΠ). Ζιγκοτό. ἀ. (; . .). Ἀλκμήνη, κ. (ΙΚ). Μαραμένο Λουλούδι, κ. (. . .). Ἐλικώνιος, ἀ. (; ! ;) Νέος Ἀννίβας, ἀ. (ΣΡ). Ρόμολα, κ. (?). Σταυρωτάς, ἀ. (ΓΣ). Φραγσίνα, κ (ΕΣ). Βασιλεὺς τῆς Ζούγκλας. ἀ. (ΣΝ). Ἀτλαντίς, κ. (ΨΨ). Ἀλκυών, κ. (ΕΔ). Κεφαλωνίτης, ἀ. (ΝΑ). Θα

καὶ θὰ σχηματίσῃς ἔτσι μιὰ ὡραία βιβλιοθήκη·) ***Χρυσοσάνδαλον Αὐγῆν*** (αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· χαίρω πολύ·) ***Κοκκινοσκουφίτσαν*** (εὐχαριστῶ πολύ· καὶ βέβαια δὲν θὰ πῇ; στὶς φίλες σου φέρματα: γίνεται καλύτερο δῶρο ἀπὸ μιὰ ἐγγραφὴ στὴ Διάπλαση;) ***Δέλεσιαν*** (καθὼς θὰ εἶδες, αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα· γιὰ τὴν ἀπόφασή σου χαίρω πολύ·) ***Γεώργ. Βλασσόπουλον*** (εὐχαριστῶ πολύ· ἡ ἀδελφούλα σου θὰ εἶδε τὸ ψευδώνυμο ποὺ τῆς ἐνέκρινα·) ***Μαρίαν Γιαννούλη*** (νὰ γράψῃς κι' ἕναν 'Οδηγὸ ἔταν θὰ ἐγγραφῆς· ἐκεῖ θὰ τὰ ἴδῃς ὅλα·) ***Σοφίαν Δ, Παπαγεωργίου*** (ἔχει καλῶς·) ***Καπετὰν Τζαβέλλαν*** (φύλλα ἔστειλα· τόμους δὲν δένω·) ***Δινούλαν Καρώνη*** (εὐχαριστῶ γιὰ τὼρατο γράμμα· 'Οδηγὸν ἔστειλα·) ***Δημ. Καρκέλην*** (ἡ ἀποσταλὴ ἐξακολουθεῖ·) ***Γρ. Μ. Γρηγορίου*** (ἔχει καλῶς·) ***Νέλσων*** (ἔλαβα·) ***Ἠλ. Ε. Κουντουριώτην*** (περαστικά·) ***Μάγισσαν*** (ἔλαβα ἐπιταγὴ κι' ἐξετέλεσα·) ***Μελαχροινὸν Ἱππότην, Σπυμφαλίδα, Εὐβοϊκό, Ἀκρογιάλι, Βασιλάκην Ἀχ. Καλεύρα, Ἀθῶο Διαβολάκι, Ἑλικώνιον*** κτλ. κτλ.

Χρ. Ἡλιόπουλον, Λεων. Μιχ. Λαμπίρη, Εὐαίσθητην Καρδούλαν, Κοσμοκράτορα (ἔστειλα.)

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *15 Δεκεμβρίου*, θὰ ἀπαντήσω ἀπὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 253ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 20 Φεβρουαρίου.

23. Λεξίγριφος

Βάζω φωτιὰ καὶ καίγω
Τύραννο ποὺ μισοῦσα
Ἀπὸ παιδί.
Κι' ἀπὸ τὶς σάχτες βγαίνει
Πουλάκι π' ἀγαποῦσα
Καὶ κελαϊδεῖ.

Περιπλοκάς

24. Στοιχειόγριφος

Βασιλοπούλα μυθική
Ποὺ πνίγηκε ἡ καϊμένη,
Παίρνει στὸ τέλος γράμμα
Κι' ὀνομασία ἐθνική,
Ποὺ ἀθάνατη θὰ μένῃ,
Γίνετ' εὐθὺς—τί θάμμα!

Γεώργιος Ἀβέρωφ

25. Μεταγραμματισμὸς

Τί ξωγράφος ἔξοχος!
Μὲ λαιμὸ τοῦ ἀλλάζω
Κι' ἕναν ἀπροβίβαστο
Μαθητή... ἀνορθόγραφο
Ἔτσι παρουσιάζω.

Βάσιγκτων

26. Αἴνιγμα

Ναοῦ ἀρχαίου μέρος
Τάρσενικό μου.
Ὀπωροφόρο δένδρο
Τὸ θηλυκό μου,
Κι' ὁ νόστιμος καρπός του
Τὸ οὐδέτερό μου.

Ταρζὰν

27. Δικευωτὸν

* * * * * * *=Ἀρχ. ζωγράφος
* * * *
* * * * * * *=Κράτος εὐρωπ.
* * * *
* * * * * * *=Χώρα παρὰ τὴν
* * * * [Βαλτικήν
* * * * * * *=Ρῆμα.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Κυρὰ-Φροσύνη

28. Κρυπτογραφικὸν

12345678=Ἀρχαῖος ἥρως.
21178 =Λατρευτόν.
365424 =Καὶ ἔτεκε μῦν.
42634 =Ποταμός.
53457 =Χώρα.
67457 =Κράτος.
75638 =Ἀργεῖοι!
82178 =Μετέωρον

Πέτρος Ριονσαὶ

29-33. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

φάρος, Τῆνος, Πάρος, Κῦρος ἕλος.

Ρωμαῖος Πρίγκιψ

34. Ρητὸν ἐκ Τριπλῆς Ἀκροστιχίδος

Τὰ τρία πρῶτα γράμματα ἑκάστης τῶν κάτωθι ζητουμένων, καταλλήλως τοποθετούμενα, σχηματίζουν ἀρχαῖον ρητὸν ἐκ δύο λέξεων:

1, Ἀρχαῖος γλύπτης· 2, Βασιλεὺς τῆς Ρώμης· 3, Θρυλικὸς ἵππος· 4, Ἀνδρικὸν ὄνομα κοινόν.

Μιχ. Ι. Παντοσκέπουλος

35-37 Ὁμοιόμορφα Ἐλλιποσύμφωνα

1. ιαει=Ἀγαπητή μας.
2. ιαει=Φυσικὸν φαινόμενον.
3. ιαει=Δυσάρεστον

Ἀθῶο Διαβολάκι

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879 - 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1930), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 37 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕναστος ἄραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Οἱ δὲ ***Τόμοι τοῦ 1929 καὶ 1930*** τιμῶνται ἕκαστος ἄραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄραφος εἴτε ραμμένος.

38. Γρίφος

Μ	Μῦς
στὴ	στὴ

Φόρος Ἰὰς

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 40

570. Καρυᾶτις (Καρία, τίς.)—571. Καρπενήσι (καρπέ, νῆσί.)—572. Βὲρν-Βέρνη.—573. Τὸ θεῖον 574. Ω Κ Ε Α Ν Ι Α / Κ Α Δ Α / Ε Α Β Ε Τ Ι Α / Α Ε Α Γ / Ν Α Γ Α Λ Ι Α / Ι Ι Ι Ζ / Α Λ Α Λ Α Ζ Ω 575. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ λύρα, οὐρά, ὕπαρχος, Τάρας, Ἀρχύτας, Ρόπαλος, χρυσός, σπάρος.) — 576-580. Διὰ τοῦ ΦΡ: ***φράσις, ἄφρων, Φρύνη, ἀφρός, φρίκη.*** — 581. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ἀλώπηξ, Ἔξαρχος, Ἄνδρος, ΔΡοσίνης, Ὀστοῦν.)—582. Ἀμ' ἔπος ἀμ' ἔργον.—583. ***Ὁ Ἀπόλλων ἦτο εἷς ἐκ τῶν δώδεκα θεῶν*** (ο ἀπ' ο, λο νί, τὸ εἷς ἕκτον, δώδεκα θε, ὄν.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 80 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1 Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

| ΑΑ' — 20 |

Τὸ ΧΡΙΣΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΕΣΤΙΑΣ» Αὐτοτελές.—120 σελίδες — 50 συνεργάται, 65 ἄρθρα, *διηγήματα, ποιήματα.*— 20 καλλιτεχνικαὶ εἰκόνες. — 2 χρωματισταὶ ἐκτὸς κειμένου (hors-texte). — Θαῦμα!

Δρ. 15 — εἰς ὅλα τὰ Κιόσκια.

| ΑΑ' — 21 |

Ὁ κ. Μιχ. Στασινόπουλος, εἰδοποιεῖ ὅσους τοῦ γράφουν, ὅτι ἡ νέα του διεύθυνσις εἶναι: εἰς **Ἡράκλειον Ἀττικῆς** (οἰκία Κηρύκου).

| ΑΑ' — 22 |

Μιάρκα, Πίκμαν, Μελαγχολικὴ Καλλιτέχνη, τρελλὴ θέαται ἡ χαρά μου ἂν θέλατε νὰ ἀλληλογραφήσωμε. Γράψετε πρῶτοι. Δ σις: **Δεσποινίδα Η. Ν. Σ.** Ταχυδρομικὸν Κιβώτιον 19, Κτῆμα Πάφου (Κύπρου) **Μαραμένο Λουλούδι**

| ΑΑ' 23 |

Ἀλληλογραφῶ μὲ Λευκαδίους· ας Διαπλασόπουλα. Ἐπίσης μὲ Παντέρημον, Λιοόχαρον καὶ Μελαγχολικὴν Ὕπαρξιν. Ὅσοι δέχονται ἂς ἀπαντήσουν στὴν Δ σίν μου: Ἐλευθερίαν Σολδάτου. Γράπεζα Ἀθηνῶν, Ἀθήνας. **Φρανσίνα**

| ΑΑ' — 24 |

Διαπλασόπουλα· ες, συμμετάσχετε εἰς τὸν Διανωνισμόν μου (Α' — 772), Λήξις 31 Δεκεμβρίου. Δ σις: Μαρ. Λαπαθίτσα, Νάουσα διά **Μπίλο-Ντέβ**

| ΑΑ' — 25 |

Ψηφίσατε ὅλοι τὸ ὑπέροχον ψευδώνυμο **ΜΠΙΛΥ-ΝΤΕΒ.**

Ναουσέπαιδο

| ΑΑ' — 26 |

Κατεβαίνω στὸ Δημοψήφισμα μὲ τὸ ποιητικώτατο ψευδώνυμό μου **ΠΛΑΝΟΔΙΟΣ ΙΡΟΒΑΔΟΥΡΟΣ** ζητώντας ὑποστήριξη.

Κώστας Κατσαρὸς—Περιπλοκάς

| ΑΑ' — 27 |

Ζητῶ συγγνώμη ἀπὸ ὅλον τὸν Διαπλασόκοσμο, ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν **Ἀλανιάρα καὶ τὴν Δικηγορίνα**. Γιὰ τὴν Μ. Α. (Α' — 870) Κατὰ λάθος εἶχε δημοσιευθῆ σὲ μιὰ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα ὁ θάνατός ἡ «Περιπλοκὰς» ζῆ!

Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιὰ

| ΑΑ' — 28 |

Κυρὰ Φροσύνη, Δ/ση ἔστειλα μὲ Ταπουνόφουσκαν. — Τοῦλα Παπαχρονοπούλου (Μεγάλη Ἑλλάς).

| ΑΑ' — 29 |

Πρωτομαϊνόντας στὸ Μυρωμένο Διαπλασόκοσμο, χαιρετῶ ὅλους· ἐς.

Κοσμοκράτωρ

| ΑΑ' — 30 |

ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ: Ἄρης = Παδάρης, Βασιγκτων = Κρίσπης, Γκαῖτε — Δ. Μπασαντῆς, Κδυκαιμόδος = Ἀθανασίου, Διαβατικὸ Ἀστέρι = Πετροπούλου.

Κοσμοκράτωρ

| ΑΑ' — 31 |

Ἀποτελέσματα διαγωνισμοῦ μας. Ἔδραβεβόθησαν: Κρητικὸς Οὐρανός, Μυρωμένη Ἄνδρος. Στείλατε 3 δρχ.

Χερχερ Ἀγᾶς, Πεν. Ἀνδριωτάκι

| ΑΑ' — 32 |

Ἀγαπημένα μου ἀδελφάκια, θὰ μοῦ δίνατε ἀνείπωτη χαρὰ ἂν ἀνταλλάσσαμε ἀπὸ μιὰ καρτεροῦλα γιὰ τὶς γιορτές. Περιμένω - Πλατεῖα Δημοπρατηρίου 9. Ἰωαννίδου. **Πονεμένο Χαμόγελο**

| ΑΑ' 33 |

Λάουρα, Βονιαπάρτη, Νιόπης Ἀδάμ, τί γινόσασταν γιατὶ τόση περιφρόνηση; σᾶς ἔχω γράφει καὶ ἀπάντησή σας δὲν ἔλαβα.

Ἀνταλλάσσω Τοπεῖα Πόλεων, Ἀστέρι καὶ Τετραδιάκια μὲ ὅλους· ες.

Δ/σις: Χρῆστον Μουτσόπουλον, Κυπαρισσία, γιὰ τὴν **Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιὰ**

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνεται τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα.

ΤΟ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΩΤΕΡΟΝ ΔΩΡΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

ΕΙΝΑΙ Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ, ΠΛΟΥΣΙΟΣ, ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ.

ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,, ΤΟΥ 1930

Μὲ τὶς 620 σελίδες του. — Μὲ τὶς 430 εἰκόνες του. — Μὲ τὰ 6 μυθιστορήματά του: «Ἡ καλύβα τοῦ μπάρμπα-Τόμ», «Τρεῖς μικροὶ Ἀεροπόροι στὸ Βόρειο Πόλο», «Ἡ Ἀπεργία μας», «Μέσα στὴν Ἄβυσσο», «Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἐρήμου καὶ Τἀρκουδάκια πρόσκοποι». — Μὲ 17 «Χίλια-Μύρια» τοῦ Ἀνανία.— Μὲ 50 «Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολές». — Καὶ μὲ ἀμέτρητα διηγήματα, παραμύθια, ποιήματα, παιγνίδια, ἐπιστημονικὰ περίεργα κτλ.

ΤΙΜΑΤΑΙ *Ἄραφος δρ. 110.*—(καὶ ταχυδρ. 115 διὰ τὸ Ἐσωτ. καὶ 133 διὰ τὸ Ἐξωτ.) *Ραμμένος δρ. 115.*—(καὶ ταχυδρ. 130 διὰ τὸ Ἐσωτ. καὶ 138 διὰ τὸ Ἐξωτ.)

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι